

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

**CURRICULUM LA DISCIPLINA
GEOGRAFIE**

Învățământul gimnazial (clasele V–IX)

Învățământul liceal (clasele X–XII)

profilurile - U, R, G, A, S

Chișinău, 2026

Date de identificare

Denumirea disciplinei	Geografie
Aria curriculară	<i>Educație socioumanistică</i>
Niveluri de învățământ	<i>gimnazial, liceal</i>
Profil(uri)	<i>real / umanist / general / arte / sport</i>
Statutul disciplinei	<i>disciplină obligatorie</i>
Baza normativă	<i>[ex.: Ordin MEC nr. ...]</i>
Versiunea documentului	<i>[ziua, luna, anul / proiect pentru consultările publice ...]</i>

Grup de lucru

Alți participanți / consultanți / coordonatori MEC	- Valentina OLARU, Secretară de Stat, doctor în pedagogie. - Corina LUNGU, șefă Direcția politici în învățământul general.
Expert național	Viorica ANDRIȚCHI , doctor habilitat, profesor universitar.
Coordonator la disciplină	Mihai HACHI , doctor în geografie, conferențiar universitar.
Experți curriculari	- Elena SOCHIRCĂ, expert curricular, doctor în geografie, conferențiar universitar. - Petru PRUNICI, expert curricular, doctor în geografie, conferențiar universitar. - Silvia SUVAC, expert curricular, doctor în geografie, conferențiar universitar. - Elena BEREGOI, expert curricular, profesoară de geografie, grad didactic superior, IPLT „M. Kogălniceanu”, Chișinău. - Svetlana AXÎNTI, expert curricular, profesoară de geografie, grad didactic superior, IPÎLCI „Prometeu - Prim”, Chișinău. - Ana NUCA, expert curricular, profesoară de geografie, grad didactic superior, IPLT „V. Alecsandri” Ungheni. - Angela VIȘCOVSCHI, expert curricular, profesoară de geografie, grad didactic superior, IPLT „Evrica”, Rîbnița.

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Concepția disciplinei	7
III. Administrarea disciplinei	10
IV. Competențe specifice disciplinei Geografie	12
V. Unități de învățare pe clase	18
VI. Bibliografie	116

PRELIMINARII

Curriculumul la disciplina **Geografie** reprezintă documentul normativ principal ce conturează viziunea asupra educației geografice, stabilind competențele, conținuturile și cadrul metodologic al procesului de predare-învățare-evaluare. Integrat în Curriculumul Național, acesta asigură coerența parcursului educațional printr-un demers sistematic și progresiv. Documentul orientează demersul didactic spre formarea unei culturi geografice funcționale, pregătind elevii să investigheze spațiul geografic și să gestioneze provocările lumii contemporane, precum schimbările de mediu (în special cele climatice), migrația populației, globalizarea economică, tranziția către economia circulară etc. Astfel, disciplina Geografie devine un instrument esențial de înțelegere și transformare a realității, îmbinând cunoașterea științifică cu dimensiunile educației contemporane și având ca finalitate integrarea activă în societate, precum și formarea unor cetățeni activi, empatici și reflexivi.

Prezentul document se înscrie în cea de-a cincea generație de acte curriculare și în a treia generație de documente centrate pe competențe, reprezentând o continuare și dezvoltare a curriculumului din 2019. Revizuirea sa a fost determinată de necesitatea alinierii la evoluția accelerată a științei geografice contemporane, marcată de utilizarea datelor spațiale și a tehnologiilor digitale avansate. Astfel, s-a consolidat o abordare centrată pe competențe, care contribuie la creșterea calității procesului educațional prin orientarea acestuia spre investigație, dezvoltare durabilă și rezolvarea situațiilor autentice de viață.

Disciplina Geografie face parte din aria curriculară „Educație socioumanistică”, având statut de *disciplină obligatorie*, conform Planului-Cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării.

Documentele normative naționale și internaționale de politici educaționale care au stat la baza elaborării prezentului curriculumului sunt:

1. Codul Educației al Republicii Moldova, nr. 152 din 17.07.2014, cu modificările ulterioare;
2. Cadrul de Referință al Curriculumului Național, aprobat prin ordinul MEC nr. 1272 din 23 iulie 2025;
3. Carta Internațională a Educației prin Geografie, 1992 și 2016;
4. Competențele-cheie pentru *învățarea pe tot parcursul vieții*, adoptate de Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene (Bruxelles, 2018);
5. Strategia națională „Educația 2030”;
6. GreenComp (cadrul european al competențelor de sustenabilitate);
7. DigComp (cadrul european al competențelor digitale);

8. Learning Compass 2030;
9. Competențele pentru cultura democratică (Consiliul Europei) și competențele pentru inteligența artificială (UNESCO).

Curriculumul la disciplina Geografie plasează elevul în centrul procesului educațional, valorificându-l ca subiect activ prin învățarea bazată pe investigarea spațiului geografic și a relațiilor complexe dintre om și mediu. Acesta asigură relevanța studiilor prin formarea unor competențe geografice funcționale, pregătind elevii să înțeleagă și să gestioneze direct provocările lumii contemporane. Totodată, curriculumul transformă învățarea într-o experiență profund personală, stimulând implicarea proactivă a elevilor în viața cotidiană prin transferul cunoștințelor geografice în situații și contexte reale.

Viziunea nouă a curriculumului urmărește integrarea dimensiunilor transversale și emergente ale educației contemporane, prin valorificarea „noilor educații”: educația pentru dezvoltare durabilă, educația pentru mediu, educația pentru cetățenie democratică și globală, educația digitală, educația interculturală, educația pentru media etc. Specificul Geografiei permite abordarea integrată a acestor dimensiuni, prin studierea spațiului geografic, a interacțiunilor om-mediu, dinamicii proceselor și fenomenelor naturale, socio-economice, facilitând formarea competențelor necesare pentru o participare responsabilă și informată în societate.

Prin această abordare, disciplina Geografie devine un instrument esențial în formarea unor cetățeni proactivi, contribuind la dezvoltarea gândirii spațiale și critice prin analiza fenomenelor geografice la diferite niveluri (local, regional, global), precum și prin interpretarea datelor și la utilizarea surselor cartografice și digitale. De asemenea, stimulează înțelegerea interdependențelor dintre om și mediu, a diversității culturale și a inegalităților teritoriale, favorizând formarea unui comportament responsabil.

Gândirea spațială a elevului este dezvoltată nu doar prin observare, ci și prin utilizarea avansată a surselor cartografice și digitale care permit interpretarea fenomenelor la nivel local, regional și global. Înțelegerea aprofundată a inegalităților teritoriale și a diversității lumii transformă elevul într-un cetățean reflexiv și empatic, capabil să transforme informația spațială în acțiuni și atitudini responsabile.

Scopul curriculumului la Geografie constă în orientarea, organizarea și reglarea procesului educațional, în vederea formării și dezvoltării competențelor geografice necesare înțelegerii sistemice a spațiului geografic și a interdependențelor dintre mediul natural, societate și activitățile umane, pentru adoptarea unor decizii responsabile în contextul dezvoltării durabile.

În vederea atingerii acestui scop, curriculumul la Geografie structurează demersul didactic prin funcții specifice:

1. **Funcția formativă** constă în orientarea procesului educațional spre dezvoltarea competențelor specifice și a competențelor-cheie (cognitive, civice și ecologice), prin valorificarea conținuturilor relevante și a experiențelor autentice de învățare specifice disciplinei;
2. **Funcția informativă** constă în selectarea, structurarea și actualizarea conținuturilor geografice relevante, pentru interpretarea și utilizarea critică a datelor geografice, cartografice și digitale și a înțelegerii organizării spațiului geografic și dinamica proceselor și fenomenelor globale;
3. **Funcția orientativă** direcționează proiectarea și organizarea procesului didactic prin structurarea conținuturilor în unități de învățare corelate cu competențele specifice și unitățile de competență, asigurând coerența și progresul în formarea acestora;
4. **Funcția integrativă** promovează abordarea interdisciplinară și contextualizată a conținuturilor geografice, valorificând temele cross-curriculare, noile educații și valorile dezvoltării durabile, ale cetățeniei active și ale responsabilității față de mediu.
5. **Funcția evaluativă** oferă reperele pentru proiectarea și realizarea evaluării formative și autentice a progresului elevilor, prin raportare la competențele specifice. Aceasta evidențiază nu doar nivelul de dezvoltare a gândirii geografice, ci mai ales capacitatea elevului de a rezolva situații-problemă și de a aplica cunoștințele în contexte reale de viață.

Curriculumul la disciplina Geografie se remarcă prin următoarele caracteristici inovatoare, aliniate la orientările CRCN 2025 și la tendințele educaționale europene:

- centrarea pe formarea competențelor și pe profilul absolventului, prin definirea rezultatelor învățării și a parcursului progresiv al dezvoltării acestora;
- coerența și continuitatea curriculară, asigurate prin progresia logică a competențelor și conținuturilor de la o clasă la alta;
- flexibilitatea curriculumului, care permite adaptarea demersului educațional la contextul local, nevoile elevilor și resursele disponibile;
- promovarea educației incluzive și a personalizării învățării, prin valorificarea diversității elevilor și a ritmurilor individuale de învățare;
- integrarea sistemului de valori și a competențelor transversale, în concordanță cu profilul absolventului și cu obiectivele dezvoltării durabile;
- consolidarea caracterului interdisciplinar și transdisciplinar al învățării, prin realizarea conexiunilor cu alte discipline și cu noile educații;
- integrarea competențelor digitale și a utilizării datelor geospațiale ca resurse pentru învățare, analiză și interpretare geografică;
- orientarea spre învățarea pe tot parcursul vieții, prin dezvoltarea autonomiei, responsabilității și capacității de adaptare la schimbările societății contemporane.

Prin aceste caracteristici, curriculumul capătă un caracter modern, relevant și aplicativ, adaptat cerințelor societății contemporane. Prezentul curriculum este destinat cadrelor didactice, autorilor de manuale, elevilor, părinților, evaluatorilor și altor actori implicați în procesul educațional. Curriculumul oferă un cadru flexibil, care permite adaptarea demersului didactic la particularitățile elevilor, la resursele disponibile și la specificul fiecărei instituții de învățământ.

II. CONCEPȚIA DISCIPLINEI

Concepția disciplinei **Geografie** reprezintă cadrul conceptual, axiologic și pedagogic care fundamentează elaborarea curriculumului și orientează întregul proces educațional la disciplină. Aceasta exprimă identitatea geografiei școlare, rolul său formativ în învățământul general, precum și contribuția la realizarea finalităților educaționale naționale și la formarea profilului absolventului.

Disciplina Geografie își consolidează relevanța educațională în contextul transformărilor accelerate ale societății contemporane, context marcat de globalizare, dezechilibre economice și sociale, digitalizare, schimbări climatice, migrația populației și interdependențe economice complexe.

Geografia este o știință integratoare despre organizarea spațiului geografic și despre relațiile dintre componentele naturale, sociale, economice și culturale ale acestuia. În plan educațional, disciplina valorifică perspective și metode specifice cercetării geografice: observarea, compararea, localizarea, analiza spațială, extragerea și interpretarea datelor statistice, cartografice și digitale, precum și studiul de caz. Specificul geografiei școlare constă în abordarea integrată a realității prin raportare la diferite niveluri de organizare a spațiului geografic: local, național, regional și global, precum și prin explicarea interdependențelor dintre natură, populație, economie și mediu în interacțiunea lor sistemică.

Viziunea disciplinei Geografie constă în dezvoltarea unei înțelegeri integrate și sistemice a relațiilor dintre natură și societate, prin dezvoltarea gândirii spațiale, critice și a unei atitudini responsabile față de mediu, în vederea formării unor cetățeni activi, conștienți de interdependențele locale și globale și orientați spre dezvoltare durabilă.

Misiunea disciplinei Geografie este de a forma elevi proactivi, informați și adaptabili, capabili să interpreteze realitatea geografică și să valorifice informația în decizii argumentate privind mediul, comunitatea și calitatea vieții. Competențele formate îi ajută pe elevi să rezolve probleme reale, utilizând diverse surse de informare și instrumente cartografice, digitale și geospațiale moderne. Totodată, prin integrarea unui fundament axiologic solid, disciplina formează valori personale și sociale (responsabilitate, democrație, solidaritate), consolidează valorile naționale (identitatea națională și patrimoniul cultural) și promovează valorile universal-

umane (pacea, cooperarea și deschiderea interculturală), pregătind elevul pentru asumarea responsabilității civice într-o societate democratică.

Finalitățile educaționale ale geografiei vizează formarea progresivă a elevului ca personalitate:

- capabilă de autodezvoltare și învățare pe tot parcursul vieții;
- competentă în interpretarea și explicarea fenomenelor naturale și social-economice, prin utilizarea gândirii critice, a raționamentului geografic și a instrumentelor și datelor geospațiale;
- implicată civic cu spirit de inițiativă și responsabilă social, în raport cu problemele comunității și ale lumii contemporane;
- proactivă și responsabilă față de problemele de mediu, capabilă să susțină dezvoltarea durabilă prin propunerea unor soluții viabile;
- adaptabilă la dinamica societății contemporane și la schimbările spațiale și globale;
- conștientă de valorile personale, sociale, naționale și universal-umane, manifestând deschidere interculturală și respect pentru patrimoniu.

Prezentul curriculum valorifică, de asemenea, un sistem coerent de valori, integrat în mod transversal în procesul educațional. Valorile sunt promovate prin conținuturi, activități de învățare și experiențe educaționale relevante disciplinei Geografie (*figura 1*).

Figura 1. Sistemul de valori promovat în cadrul disciplinei Geografie

Curriculumul la Geografie este construit în baza sistemului de competențe ale Curriculumului Național: competențe-cheie, competențe specifice disciplinei, unități de competență și finalități ale învățării. Competențele specifice derivă din competențele-cheie și se dezvoltă progresiv prin rezultate ale învățării contextualizate.

Disciplina Geografie contribuie la dezvoltarea competențelor-cheie prin valorificarea informațiilor din texte, hărți, grafice, date statistice și surse diverse. Aceasta susține alfabetizarea funcțională, competențele matematice, științifice și digitale, precum și capacitatea de analiză critică și rezolvare a problemelor. Prin activități colaborative și reflexive, Geografia promovează cooperarea, responsabilitatea și adaptarea la situații noi. Totodată, valorificarea patrimoniului natural și cultural, precum și analiza resurselor și a oportunităților teritoriale contribuie la formarea spiritului antreprenorial, a sensibilității culturale și a implicării în dezvoltarea durabilă.

Conținuturile disciplinei sunt organizate coerent și progresiv, respectând principiul trecerii de la simplu la complex, de la local la global și de la concret la abstract. Acestea valorifică relațiile dintre geografia fizică, geografia umană și geografia economică, asigurând o înțelegere integrată a realității geografice. Progresia curriculară este adaptată particularităților de vârstă și nivelului de dezvoltare cognitivă al elevilor, asigurând continuitatea parcursului educațional pe treapta gimnazială și liceală.

Disciplina Geografie valorifică numeroase conexiuni interdisciplinare cu discipline din aria curriculară Educație socio-umanistică, precum Istoria românilor și universală și Educație pentru Societate, dar și cu Biologie, Chimie, Matematică, Fizică, Informatică și Educație tehnologică.

Evaluarea în cadrul disciplinei Geografie este concepută ca un proces continuu, formativ și orientat spre progresul individual al elevului. Aceasta urmărește, în mod prioritar, capacitatea elevilor de a utiliza funcțional achizițiile dobândite în contexte relevante de învățare și de viață. Prin evaluare se valorifică nivelul de înțelegere a fenomenelor geografice, utilizarea informației, formularea concluziilor argumentate și adoptarea unor soluții responsabile. În acest sens, sunt utilizate instrumente variate și complementare, precum probe orale și scrise, sarcini aplicative, proiecte individuale, de grup și cross-curriculare, portofolii, studii de caz, produse digitale, precum și activități de autoevaluare și evaluare reciprocă. Diversitatea acestora permite aprecierea autentică a performanțelor elevilor, stimularea reflecției asupra propriei învățări și susținerea dezvoltării progresive a competențelor specifice disciplinei.

Concepția disciplinei se bazează pe integrarea tehnologiilor digitale și a inteligenței artificiale, utilizarea instrumentelor geospațiale moderne, personalizarea învățării și abordarea STEM/STEAM. Prin aceste direcții, Geografia contribuie la formarea unor elevi adaptabili, creativi și pregătiți pentru provocările societății contemporane.

I. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Disciplina Geografie se studiază cu o alocare de o oră pe săptămână în clasele V–VIII (34 de ore anual), respectiv 33 de ore anual în clasa a IX-a. În ciclul liceal, disciplina este prevăzută cu două ore pe săptămână în clasele X–XI (68 de ore anual) și cu o oră pe săptămână în clasa a XII-a (33 de ore anual). Statutul disciplinei poate varia (obligatoriu / la alegere / extensie), în dependență de oferta educațională a Planului-cadru.

Gimnaziu

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Clasa	Numărul de unități de învățare pe clase	Numărul de ore pe an	Nr. de ore pe săptămână
Disciplină obligatorie (componenta invariabilă)	Educație socioumanistică	V-a	4	34	1
		VI-a	4	34	1
		VII-a	4	34	1
		VIII-a	4	34	1
		IX-a	4	33	1

Liceu

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Plan-cadru/profil	Clasa	Numărul de unități de învățare pe clase	Numărul de ore pe an/săptămânal
Componenta invariabilă	Educație socioumanistică	Plan-cadru standard pentru profil real/umanist/arte/sport și general	X-a	6	68/2
			XI-a	6	68/2
			XII-a	4	34/1
Componenta variabilă		3.1. Plan -cadru de alternativă pentru profil umanist și real	X-a	6	68/2
			XI-a	6	68/2
			XII-a	6	68/2
Componenta invariabilă (clasa X-a); Componenta variabilă (clasa XI-a-XII-a)		3.2. Planul – cadru de alternativă bazat pe dezvoltare vocațională/profil umanist și real * - extensie curriculară (modul de activitate practică și aplicativă)	X-a	6	68/2
			XI-a /umanist	6/6	136/ 0/2+2* (extensie)
			XI-a/ real	6	68/ 0/2
			XII-a/ umanist	4/6	102/ 0/1+2* (extensie)
			XII-a/ real	4	34 / 0/1
Componenta invariabilă (clasa X-a, profil umanist și real; clasa XI-XII profil umanist); Componenta variabilă		3.3. Planul–cadru de alternativă bazat pe program comun în clasa a X-a și dezvoltare per profil uman/real/ în clasele XI-XII	X-a	6	68/2
			XI-a /umanist	6	68/2
			XI-a/ real	4	34/1
			XII-a/ umanist	6	68/2
			XII-a/ real	4	33/1

(clasa XI-a- XII-a profil real)					
Componenta invariabilă		3.4. Planul – cadru de alternativă pentru profil real și umanist	X-a	6	68/2
			XI-a	6	68/2
			XII-a	6	68/2
Componenta variabilă		3.5. Planul – cadru de alternativă pentru licee cu profil real	X-a	6	68/2
			XI-a	6	68/2
			XII-a	6	68/2
Componenta invariabilă		3.6. Planul – cadru de alternativă pentru licee cu profil umanist	X-a	6	68/2
			XI-a	6	68/2
			XII-a	6	68/2
Componenta invariabilă (clasa X-a); Componenta variabilă (clasa XI-a- XII-a)		3.7. Planul-cadru de alternativă pentru profilul Arte 3.9. Planul-cadru de alternativă pentru profilul Sport	X-a	6	68/2
			XI-a	4/6	34/68 1/2
			XII-a	4/6	34/68 1/2

Repartizarea orientativă a orelor

Unități de învățare / semestre	Total ore	Din numărul total					
		număr de ore activități de învățare			număr de ore activități de evaluare		La discreția profesorului
		Predare - învățare	Sinteză	Proiecte inter-disciplinare	<i>Evaluare sumativă¹ + Analiză a evaluării sumative</i>		
					<i>Evaluare sumativă</i>	<i>Lucrări practice</i>	
Clasa a V-a - 34 ore anual							
Semestrul 1 Unitatea 1-2	15	12	-	-	2	1	-
Semestrul 2 Unitatea 3-4	19	15	-	1	2	-	1
Clasa a VI-a - 34 ore anual							
Semestrul 1 Unitatea 1 -2	15	12	-	-	2	1	-
Semestrul 2 Unitatea 3-4	19	15	-	1	2	1	1
Clasa a VII-a - 34 ore anual							
Semestrul 1 Unitatea 1 -2	15	12	-	-	2	1	-
Semestrul 2 Unitatea 3-4	19	16	-	1	2	1	1
Clasa a VIII-a - 34 ore anual							
Semestrul 1 Unitatea 1 -2	15	12	-	-	2	1	-

Semestrul 2 Unitatea 3-4	19	15	-	1	2	1	1
Clasa a IX-a - 33 ore anual							
Semestrul 1 Unitatea 1 -2	15	12	-	-	2	1	-
Semestrul 2 Unitatea 3-4	18	14	-	1	2	1	1
Clasa a X-a - 68 ore anual							
Semestrul 1 Unitatea 1 -3	30	26	1	1	2	1	1
Semestrul 2 Unitatea 4-6	38	33	1	1	2	1	1
Clasa a XI-a - 68 ore anual							
Semestrul 1 Unitatea 1 -3	30	26	1	1	2	1	1
Semestrul 2 Unitatea 4-6	38	34	1	1	2	1	1
Clasa a XII-a - 33 ore anual							
Semestrul 1 Unitatea 1 -2	15	11	-	1	2	1	-
Semestrul 2 Unitatea 3-4	18	16	-	-	2	-	1

Notă: * Numărul de ore este obligatoriu pentru autorii de manuale și are caracter orientativ pentru cadrele didactice, care pot personaliza demersul didactic în funcție de potențialul și particularitățile de învățare ale clasei.

Studierea disciplinei este organizată pe două cicluri de învățare: gimnazial și liceal, asigurând progresia învățării de la nivel local-regional-global și transferul competențelor în contexte reale de viață..

La proiectarea extensiei curriculare la disciplina **Geografie** cadrul didactic va respecta unitățile de conținut propuse pentru clasele a XI-a și a XII-a, prevăzute pentru extensie curriculară, conform modelului selectat din planul-cadru.

II. COMPETENȚE SPECIFICE DISCIPLINEI GEOGRAFIE

CS 1. Interpretarea realității geografice prin utilizarea limbajelor și reprezentărilor specifice geografiei, manifestând comportamente responsabile față de diversitatea mediului natural, social-economic și principiile dezvoltării durabile.

CS 2. Explicarea argumentată a proceselor și fenomenelor geografice prin integrarea datelor și a informațiilor provenite din suporturi geografice multiple, demonstrând responsabilitate în diverse contexte de viață.

CS 3. Evaluarea patrimoniului natural și cultural și a problemelor de mediu prin abordare interdisciplinară, în vederea adoptării unor decizii sustenabile și a manifestării unui comportament proactiv.

Matricea de dezvoltare a competențelor specifice pe clase

Disciplina Geografie

Competențe specifice	CS 1 Interpretarea realității geografice prin utilizarea limbajelor și reprezentărilor specifice geografiei, manifestând comportamente responsabile față de diversitatea mediului natural, social-economic și principiile dezvoltării durabile				
Gimnaziu					
Unități de competențe	Clasa a V-a	Clasa a VI-a	Clasa a VII-a	Clasa a VIII-a	Clasa a IX-a
UC1	1.1. Recunoașterea realității geografice, prin intermediul termenilor geografici	1.1. Descrierea realității geografice, utilizând terminologia geografică specifică	1.1. Explicarea realității geografice a continentelor, utilizând termenii și conceptele geografice	1.1. Caracterizarea realității fizico-geografice naționale, utilizând limbajul geografic	1.1. Examinarea realității social-economice a Republicii Moldova utilizând terminologia geografică și date statistice
UC2	1.2. Clasificarea elementelor realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei	1.2. Stabilirea relațiilor dintre elementele realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei	1.2. Analizarea elementelor realității geografice regionale, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei	1.2. Investigarea componentelor realității fizico-geografice ale Republicii Moldova, utilizând reprezentările specifice geografiei	1.2. Corelarea elementelor realității social-economice a Republicii Moldova, prin utilizarea limbajului și reprezentărilor geografice specifice
UC3	1.3. Aprecierea elementelor realității geografice observate în mediul local, utilizând limbajul geografic	1.3. Compararea realității geografice a continentelor și oceanelor, utilizând limbajul și reprezentările geografice specifice	1.3. Explorarea realității geografice regionale, aplicând reprezentări specifice geografiei	1.3. Interpretarea realității geografice naturale a Republicii Moldova, aplicând algoritmul și limbajul specific	1.3. Evaluarea realității social-economice naționale, utilizând limbajul geografic și suporturile specifice
Liceu					

Unități de competențe	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a		
UC1	1.1. Analizarea realității fizico-geografice globale, utilizând limbajul geografic	1.1. Interpretarea realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic	1.1. Aprecierea realității geografice din perspectiva sustenabilității, utilizând limbajul geografic		
UC2	1.2. Integrarea elementelor realității fizico-geografice globale, aplicând limbajul și reprezentările geografice	1.2. Evaluarea elementelor realității social-economice, utilizând limbajul și reprezentările geografice	1.2. Argumentarea relațiilor dintre componentele realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice		
UC3	1.3. Justificarea particularităților realității fizico-geografice la nivel global, utilizând limbajul geografic	1.3. Argumentarea particularităților realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic	1.3. Valorificarea realității geografice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul și reprezentările specifice		
Competențe specifice	CS 2. Explicarea argumentată a proceselor și fenomenelor geografice prin integrarea datelor și a informațiilor provenite din suporturi geografice multiple, demonstrând responsabilitate în diverse contexte de viață				
Gimnaziu					
Unități de competențe	Clasa a V-a	Clasa a VI-a	Clasa a VII-a	Clasa a VIII-a	Clasa a IX-a

UC1	2.1. Recunoașterea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice și digitale	2.1. Identificarea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice, grafice și a aplicațiilor digitale	2.1. Explicarea proceselor și fenomenelor geografice regionale, utilizând hărți tematice și aplicații digitale	2.1. Corelarea proceselor și fenomenelor naturale ale Republicii Moldova, aplicând suporturi statistice, grafice și cartografice	2.1. Analizarea proceselor și fenomenelor social-economice din Republica Moldova, utilizând suporturi cartografice, statistice și digitale
UC2	2.2. Localizarea proceselor și fenomenelor geografice, utilizând suporturi cartografice	2.2. Determinarea localizării și a relațiilor spațiale dintre procesele și fenomenele geografice prin utilizarea suporturilor cartografice	2.2. Examinarea proceselor și fenomenelor geografice regionale utilizând informații geografice, hărți tematice și instrumente digitale	2.2. Analizarea proceselor și fenomenelor naturale ale Republicii Moldova pe baza datelor statistice, cartografice și digitale	2.2. Interpretarea particularităților proceselor și fenomenelor social-economice din Republica Moldova pe baza suporturilor cartografice, grafice
UC3	2.3. Examinarea proceselor și fenomenelor geografice reprezentate pe suporturi cartografice și digitale	2.3. Explicarea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice și digitale în contexte cotidiene	2.3. Compararea proceselor și fenomenelor geografice regionale prin analiza datelor statistice, grafice, cartografice și digitale	2.3. Investigarea proceselor și fenomenelor naturale ale al Republicii Moldova utilizând hărți tematice, date statistice și instrumente digitale	2.3. Aprecierea proceselor și fenomenelor social-economice pe baza hărților tematice, datelor statistice și instrumentelor digitale
Liceu					
Unități de competențe	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a		

UC1	2.1. Interpretarea relațiilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice, aplicând reprezentări grafice și cartografice	2.1. Compararea proceselor și fenomenelor social-economice la nivel regional și global, utilizând suporturi geografice multiple	2.1. Sintetizarea proceselor și fenomenelor geografice la nivel global, prin integrarea informațiilor din surse cartografice, grafice, statistice și digitale
UC2	2.2. Corelarea interacțiunilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global prin utilizarea suporturilor cartografice, grafice, statistice și digitale	2.2. Evaluarea dinamicii și distribuției spațiale a proceselor și fenomenelor social-economice utilizând date cartografice, statistice și digitale	2.2. Argumentarea soluțiilor de dezvoltare durabilă privind procesele și fenomenele geografice globale prin integrarea informațiilor din surse geografice multiple
UC3	2.3. Evaluarea procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global pe baza informațiilor furnizate de suporturile geografice	2.3. Prognostarea tendințelor de evoluție ale proceselor și fenomenelor social-economice la scară regională și globală în contextul dezvoltării durabile	2.3. Proiectarea unor soluții de gestionare durabilă a proceselor și fenomenelor geografice globale prin integrarea datelor cartografice, statistice, grafice și digitale
Competențe specifice	CS 3 Evaluarea patrimoniului natural și cultural și a problemelor de mediu prin abordare interdisciplinară, în vederea adoptării unor decizii sustenabile și a manifestării unui comportament proactiv		

Gimnaziu					
Unități de competențe	Clasa a V-a	Clasa a VI-a	Clasa a VII-a	Clasa a VIII-a	Clasa a IX-a
UC1	3.1. Recunoașterea patrimoniului natural și cultural local și a problemelor de mediu asociate, în vederea adoptării unor comportamente responsabile	3.1. Identificarea problemelor de mediu la nivel regional și a cauzelor acestora, în vederea dezvoltării responsabilității față de mediu.	3.1. Caracterizarea problemelor de mediu la nivel regional și a cauzelor acestora, în vederea manifestării unui comportament responsabil față de mediu	3.1. Explicarea problemelor fizico-geografice ale Republicii Moldova prin analiza relațiilor cauze și a conexiunilor interdisciplinare	3.1. Interpretarea problemelor social-economice actuale prin analiza relațiilor cauzale și valorificarea conexiunilor interdisciplinare
UC2	3.2. Localizarea elementelor de patrimoniu natural și cultural din orizontul local și evidențierea valorii acestora pentru comunitate	3.2. Examinarea problemelor de mediu regionale și a impactului activităților umane asupra mediului, prin evidențierea consecințelor acestora	3.2. Analizarea problemelor de mediu la nivel regional și a consecințelor acestora asupra patrimoniului natural și cultural	3.2. Aprecierea problemelor de mediu ale Republicii Moldova prin analiza impactului acestora asupra patrimoniului natural	3.2. Investigarea consecințelor activităților umane asupra patrimoniului cultural prin abordarea unor situații-problemă
UC3	3.3. Propunerea unor soluții simple pentru rezolvarea problemelor de mediu la nivel local, manifestând spirit civic	3.3. Stabilirea unor soluții sustenabile pentru diminuarea consecințelor problemelor de mediu la nivel regional, în vederea adoptării unui comportament responsabil	3.3. Justificarea unor soluții de dezvoltare durabilă adaptate specificului continentelor studiate	3.3. Evaluarea măsurilor de dezvoltare durabilă aplicate la nivel local și național în vederea reducerii impactului problemelor de mediu	3.3. Argumentarea unor inițiative de valorificare sustenabilă a patrimoniului cultural, manifestând responsabilitate față de comunitate

Liceu			
Unități de competențe	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
UC1	3.1. Analizarea problemelor de mediu specifice geosferelor Terrei prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare	3.1. Evaluarea situațiilor-problemă din mediul social-economic prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare	3.1. Argumentarea relațiilor dintre componentele mediului și patrimoniul natural și cultural din perspectiva dezvoltării durabile
UC2	3.2. Evaluarea impactului proceselor geografice de risc asupra patrimoniului natural în perspectiva asigurării sustenabilității mediului	3.2. Interpretarea evoluției problemelor din mediul social-economic și a impactului acestora asupra patrimoniului cultural, prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare	3.2. Prognostizarea consecințelor problemelor globale de mediu asupra patrimoniului natural și cultural, prin integrarea abordărilor interdisciplinare și fundamentarea unor decizii responsabile
UC3	3.3. Generarea unor inițiative antreprenoriale orientate spre valorificarea durabilă a patrimoniului natural mondial	3.3. Elaborarea unor proiecte pentru soluționarea problemelor mediului social-economic la nivel regional și global, prin valorificarea abordărilor interdisciplinare	3.3. Proiectarea unor strategii de valorificare durabilă a patrimoniului natural și cultural în contexte regionale și globale, prin asumarea responsabilității civice și manifestarea spiritului antreprenorial

V. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE CLASE		
Clasa a V-a		
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I. TERRA - PLANETA NOASTRĂ		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Respect față de planeta Pământ prin conștientizarea unicității Terrei ca spațiu favorabil vieții și prin înțelegerea responsabilității omului față de mediul înconjurător. - Curiozitate pentru cunoașterea lumii prin explorarea relațiilor dintre om și mediul geografic. - Responsabilitate prin aplicarea deprinderilor de orientare în mediul apropiat și luarea unor decizii adecvate în situații practice. - Acceptarea diversității mediului geografic prin observarea și descrierea diferitelor elemente ale naturii și a relațiilor dintre acestea.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Recunoașterea realității geografice, prin intermediul termenilor geografici. 1.3. Aprecierea elementelor realității geografice observate în mediul local, utilizând limbajul geografic. 2.1. Recunoașterea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice și digitale. 2.2. Localizarea proceselor și fenomenelor geografice, utilizând suporturi cartografice. 2.3. Examinarea proceselor și fenomenelor geografice reprezentate pe suporturi cartografice și digitale.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>Geografie, glob geografic, punct cardinal, hartă geografică, ecuator, meridian, paralelă, pol geografic, continent.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Spațiul geografic - organizare și diversitate; - Terra - sistem și reprezentare; - Localizare și orientare în spațiul geografic; Conținuturi aplicative/contextuale: • Geografia și lumea în care trăim. • Terra - planetă a Sistemului Solar. Forma și dimensiunile Pământului: dovezi și aplicații în viața cotidiană. • Mișcările Pământului și efectele asupra vieții.	Elevul/eleva: 1.1. Recunoaște poziția Terrei în Sistemul Solar, forma și dimensiunile acesteia, pe baza globului geografic, a imaginilor și a reprezentărilor vizuale. 1.3. Argumentează consecințele mișcărilor Pământului asupra alternanței zilei și nopții, succesiunii anotimpurilor și activităților oamenilor, utilizând imagini și informații geografice relevante. 2.1. Recunoaște principalele modalități de reprezentare a suprafeței terestre: globul geografic, harta, planul, utilizând exemple din spațiul geografic studiat. 2.2. Localizează elemente geografice pe hărți simple, planuri și în aplicații digitale.

	• Globul și harta geografică: instrumente pentru explorarea lumii. • Orientarea în spațiul apropiat. • Orientarea în orizontul local (lucrare practică). Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Identificarea reperelor geografice din localitate și utilizarea acestora pentru orientare în spațiul apropiat. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea aplicațiilor digitale pentru explorarea Pământului și localizarea elementelor geografice. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea în echipă a unor machete ale Sistemului Solar, globului geografic sau ale unor hărți simple. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: identificarea elementelor mediului natural și a rolului acestora în susținerea vieții. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: utilizarea aplicațiilor digitale de orientare în spațiu sau a atlaselor digitale pentru localizarea continentelor și oceanelor.	2.3. Examinează asemănările și deosebirile dintre globul geografic, harta și planul, pentru a selecta modalitatea adecvată de reprezentare a spațiului geografic.
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II. ÎNVELIȘURILE TERREI – SUPORT AL VIEȚII ȘI AL ACTIVITĂȚII UMANE.		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Responsabilitate față de mediu și resurse naturale prin înțelegerea rolului reliefului, atmosferei, hidrosferei și biosferei în susținerea vieții pe Terra		

- **Respect pentru natură și echilibrul ecosistemelor** prin analiza relațiilor dintre componentele naturale și impactul activităților umane asupra acestora.
- **Perseverență în învățare** prin investigarea proceselor naturale și valorificarea informațiilor din hărți, scheme, imagini și resurse digitale.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Recunoașterea realității geografice, prin intermediul termenilor geografici. 1.2. Clasificarea elementelor realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei. 1.3. Aprecierea elementelor realității geografice observate în mediul local, utilizând limbajul geografic local, utilizând limbaj geografic adecvat. 2.2. Localizarea proceselor și fenomenelor geografice, utilizând suporturi cartografice. 2.3. Examinarea proceselor și fenomenelor geografice reprezentate pe suporturi cartografice și digitale. 3.1. Recunoașterea patrimoniului natural și cultural local și a problemelor de mediu asociate, în vederea adoptării unor comportamente responsabile. 3.3. Propunerea unor soluții simple pentru rezolvarea problemelor de mediu la nivel local, manifestând spirit civic.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>litosferă, relief, cutremur de pământ, atmosferă, presiune atmosferică, vânt, precipitații atmosferice, vreme, climă, hidrosferă, ocean, curent oceanic, mare, insulă, peninsulă, strâmtoare, afluent, ape subterane, biosferă, sol, pedosferă, lume organică, zonă naturală.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Învelișurile Terrei - interacțiunea geosferelor; - Relieful - formare și modelare; - Vremea și clima - variabilitate și influență asupra mediului; - Apele: circuitul apei în natură și interacțiunea dintre ape, relief și viață; - Biosfera și solul. Interdependența dintre sol, lumea vegetală, lumea animală și om. Conținuturi aplicative/contextuale: • <i>Litosfera.</i> Structura internă a Pământului și importanța scoarței terestre pentru mediu. • Vulcanii și cutremurele de pământ - riscuri naturale și măsuri de protecție. • Relieful Terrei. Formele majore de relief continental și importanța lor pentru natură și activitatea umană.	Elevul/eleva: 1.1. Recunoaște termenii geografici specifici litosferei, atmosferei, hidrosferei, biosferei și pedosferei în descrierea componentelor mediului geografic. 1.1. Descrie componentele principale și caracteristicile de bază ale învelișurilor Terrei pe baza observațiilor, imaginilor și materialelor geografice. 1.2. Clasifică elemente, procese și fenomene geografice, utilizând criteriul apartenenței la învelișurile Terrei. 1.3. Explică relațiile dintre relief, climă, ape, sol, vegetație și lumea animală, pe baza exemplurilor din diferite spații geografice. 2.2. Localizează pe hărți unități majore de relief, oceane, mări, fluvii, lacuri, zone climatice și zone naturale, utilizând elementele de orientare cartografică. 2.3. Analizează informații din surse cartografice și vizuale, pentru evidențierea relațiilor dintre relief, climă, ape, sol și biosferă. 3.1. Identifică manifestările și efectele cutremurelor, erupțiilor vulcanice, secetelor,

	• Modelarea reliefului sub acțiunea factorilor externi • <i>Atmosfera</i>. Structura atmosferei și variația temperaturii aerului în troposferă. • Presiunea atmosferică și formarea vânturilor. • Precipitațiile atmosferice și importanța lor. • Vremea și clima. Fenomene meteorologice extreme. • Zone climatice ale Terrei. • <i>Hidrosfera</i>. Circuitul apei în natură. • Oceanul Planetar - părțile componente. Valurile, curenții oceanici și influența lor asupra naturii și a activității umane. • Apele continentale de suprafață: râurile, lacurile și importanța lor. • Apele subterane și ghețarii - rezerve de apă ale Planetei. • <i>Biosfera</i>. Factorii care determină diversitatea lumii vii. • Solurile: caracteristici generale. • Zonele naturale. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Observarea formelor de relief, a apelor, solurilor și elementelor biotice din localitate și din împrejurimile școlii. <u>Contexte digitale sau media:</u>	furtunilor, inundațiilor și altor fenomene extreme, pe baza studiilor de caz și a informațiilor geografice. 3.3. Propune măsuri simple de prevenire și protecție în cazul producerii cutremurelor și fenomenelor meteorologice extreme, utilizând recomandări de siguranță. 3.3. Elaborează acțiuni de protejare a apelor, solului, aerului și organismelor vii, în contexte școlare și comunitare.
--	--	--

	Utilizarea aplicațiilor meteo și a platformelor climatice pentru monitorizarea temperaturii, precipitațiilor și presiunii atmosferice. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Simularea unor situații de protecție în caz de cutremur, inundații sau fenomene meteorologice extreme. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: <i>aprecierea rolului geosferelor în susținerea vieții și utilizarea responsabilă a resurselor naturale.</i> - Educație pentru valori: <i>promovarea respectului față de natură, biodiversitate și resursele naturale ca patrimoniu comun al umanității.</i>	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III. OMUL ȘI TERRA		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Respect pentru diversitatea umană și culturală prin cunoașterea raselor umane, popoarelor și comunităților care locuiesc pe Terra. - Toleranță și incluziune prin promovarea egalității în drepturi și aprecierea diferențelor culturale, etnice și sociale. - Responsabilitate socială și civică prin înțelegerea relației dintre populație, așezări umane și dezvoltarea comunităților. - Aprecierea patrimoniului local și național prin identificarea valorilor naturale și culturale ale Republicii Moldova și ale comunității locale.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Recunoașterea realității geografice, prin intermediul termenilor geografici.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>populație, diversitate umană, popor, așezare urbană, așezare rurală, ramură economică.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale:	Elevul/eleva: 1.1. Identifică principalele caracteristici ale populației, așezărilor umane și activităților

1.3. Aprecierea elementelor realității geografice observate în mediul local, utilizând limbajul geografic. 2.3. Examinarea proceselor și fenomenelor geografice reprezentate pe suporturi cartografice și digitale. 3.2. Localizarea elementelor de patrimoniu natural și cultural din orizontul local și evidențierea valorii acestora pentru comunitate.	- Populație - distribuție, diversitate și mobilitate; - Așezări umane - localizare, organizare și dezvoltare; - Activități economice - utilizarea resurselor și dezvoltarea comunităților. Conținuturi aplicative/contextuale: • Populația pe Terra – repartiția spațială. • Diversitatea populației Terrei: popoare, limbi și comunități umane. • Populația și așezările umane din Republica Moldova. • Activitatea populației în agricultură, industrie și servicii: caracteristici generale. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Observarea diversității populației și a comunităților din localitate și din Republica Moldova. <u>Contexte digitale sau media:</u> Investigarea imaginilor și materialelor media care ilustrează diversitatea culturală și stilurile de viață ale populației din diferite regiuni ale lumii. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea unor proiecte de grup despre popoarele lumii, tradițiile și obiceiurile culturale. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională):	economice, utilizând informații din surse geografice. 1.3. Caracterizează populația, așezările umane și activitățile economice, pe baza unor exemple din Republica Moldova și din diferite regiuni ale lumii. 1.3. Evaluează influența activităților economice asupra dezvoltării localităților și a calității vieții populației, utilizând exemple din contexte geografice diverse. 2.3. Examinează distribuția populației și a activităților economice utilizând hărți, imagini și alte resurse geografice. 3.2. Localizează elemente ale patrimoniului cultural asociate diferitelor comunități umane, utilizând imagini, hărți și resurse digitale. 3.2. Completează o fișă de prezentare a unui obiectiv de patrimoniu, indicând localizarea și importanța acestuia pentru comunitate.
--	--	---

	- Educație pentru cetățenie globală: explorarea diversității populației și a interdependențelor dintre comunitățile lumii. - Educație interculturală și dialogul intercultural: aprecierea și respectarea diversității culturale, etnice, lingvistice și religioase prin compararea tradițiilor și modurilor de viață ale diferitelor comunități. - Educație pentru egalitate și incluziune: promovarea respectului, echității și nediscriminării în relațiile dintre oameni și comunități.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV. OCROTIREA TERREI		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Responsabilitate ecologică prin conștientizarea impactului activităților umane asupra mediului și asumarea unor comportamente favorabile protecției naturii. - Implicare civică și spirit de inițiativă prin identificarea problemelor de mediu și formularea unor soluții aplicabile la nivel local. - Respect pentru viață și biodiversitate prin aprecierea valorii ecosistemelor și a rolului acestora în menținerea echilibrului natural. - Solidaritate prin înțelegerea importanței dezvoltării durabile și a conservării patrimoniului natural al planetei.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.2. Clasificarea elementelor realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei. 3.1. Recunoașterea patrimoniului natural și cultural local și a problemelor de mediu asociate, în vederea adoptării unor comportamente responsabile.	Noțiuni/Terminologie specifică: protecția mediului, ecosistem. Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: - Ecosistem - echilibru și interdependență; - Peisaj geografic - transformare prin interacțiunea natură-om; - Protecția mediului - prevenire, conservare și utilizare responsabilă a resurselor.	Elevul/eleva: 1.2. Reprezintă schematic relațiile dintre componentele naturale și activitățile umane, utilizând exemple din peisaje geografice studiate. 3.1. Identifică principalele surse de poluare a aerului, apei și solului, pe baza observațiilor din localitate și a informațiilor din surse geografice.

3.3. Propunerea unor soluții simple pentru rezolvarea problemelor de mediu la nivel local, manifestând spirit civic.	Conținuturi aplicative/contextuale: • Poluarea mediului pe Terra: surse și efecte asupra naturii și societății. • Ocrotirea Terrei. Măsuri de protecție a naturii. • Natura din jurul nostru - activități practice / excursie tematică de observare și protejare a mediului în comunitate. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Observarea surselor de poluare din localitate și din împrejurimile școlii. <u>Contexte digitale sau media:</u> Analizarea materialelor media privind problemele de mediu la nivel local, național și global. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Organizarea campaniilor de informare și sensibilizare privind reducerea poluării și protejarea naturii. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: utilizarea responsabilă a resurselor pentru un viitor sustenabil. - Educație pentru cetățenie globală: recunoașterea problemelor de mediu locale și globale.	3.1. Descrie efectele poluării și ale utilizării necorespunzătoare a resurselor asupra mediului, sănătății oamenilor și calității vieții, utilizând exemple din viața cotidiană. 3.3. Propune soluții pentru reducerea poluării și protejarea naturii, adaptate specificului comunității locale. 3.3. Elaborează un mesaj, o campanie de informare privind protecția mediului și utilizarea responsabilă a resurselor, pentru promovarea unui comportament ecologic în școală și comunitate.
--	---	---

3.3. Propunerea unor soluții simple pentru rezolvarea problemelor de mediu la nivel local, manifestând spirit civic.	Tema cross-curriculară: Orizontul local - spațiul geografic, istoric și social al comunității noastre - <i>în colaborare cu TIC, Arte, Limba și literatura română, IRU.</i>	3.3. Propune soluții de reducere a poluării și de protejare a mediului, adaptate nevoilor comunității locale și bazate pe comportamente responsabile.
Finalitățile învățării: <i>Elevul/eleva:</i> 1. Utilizează termeni geografici de bază pentru a descrie și explica elemente, procese și fenomene simple, observate în mediul geografic apropiat sau reprezentate pe suporturi geografice, manifestând interes pentru cunoașterea lumii în care trăiește. 2. Aplică instrumente și metode geografice de bază pentru orientare, localizare și observarea realității geografice, manifestând perseverență și responsabilitate în procesul de învățare. 3. Explică, prin exemple simple, relațiile dintre componentele naturale ale mediului geografic și influența acestora asupra vieții și activităților umane, utilizând informații din diverse surse și exemple relevante, manifestând gândire critică și comportament preventiv. 4. Descrie caracteristicile populației, ale așezărilor umane și ale activităților economice la nivel local, regional și global, valorificând exemple din Republica Moldova și din lume, manifestând respect pentru diversitatea culturală. 5. Propune măsuri simple de protecție a mediului și de utilizare responsabilă a resurselor naturale, manifestând spirit civic și responsabilitate față de generațiile viitoare.		
Clasa a VI-a		
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I. CONTINENTE ȘI BAZINE OCEANICE		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Interes pentru cunoașterea și explorarea Terrei prin înțelegerea proceselor care au condus la formarea continentelor și oceanelor și prin valorificarea contribuției marilor exploratori la cunoașterea lumii. - Responsabilitate față de mediul maritim și resursele Oceanului Planetar prin conștientizarea rolului oceanelor pentru viața pe Pământ și a necesității protejării acestora. - Respect pentru diversitatea naturală și culturală a lumii prin aprecierea biodiversității marine și a diversității comunităților umane care valorifică resursele oceanice. - Solidaritate și mentalitate globală prin înțelegerea faptului că protecția Oceanului Planetar și prevenirea poluării reprezintă responsabilități comune ale tuturor statelor și cetățenilor.		

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Descrierea realității geografice, utilizând terminologia geografică specifică. 1.2. Stabilirea relațiilor dintre elementele realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei. 2.1. Identificarea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice, grafice și a aplicațiilor digitale. 2.2. Determinarea localizării și a relațiilor spațiale dintre procesele și fenomenele geografice prin utilizarea suporturilor cartografice. 3.1. Identificarea problemelor de mediu la nivel regional și a cauzelor acestora, în vederea dezvoltării responsabilității față de mediu. 3.3. Stabilirea unor soluții sustenabile pentru diminuarea consecințelor problemelor de mediu la nivel regional, în vederea adoptării unui comportament responsabil.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>bazin oceanic, scara hărții, tropic, cerc polar, poziție fizico-geografică a oceanului, resurse naturale.</i> Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: - Oceanul Planetar și diversitatea acestuia; - Spațiul geografic: orientare și reprezentare; - Explorarea continentelor și importanța geografică; - Citirea și interpretarea hărții geografice; - Resurse oceanice și valorificarea lor sustenabilă; - Riscuri naturale: cauze, consecințe și măsuri de protecție. Conținuturi aplicative/contextuale: • Originea continentelor și a bazinelor oceanice. • Marile descoperiri geografice și exploratorii lor. • Harta geografică, elementele hărții și utilizarea practică. • Scara hărții aplicată în determinarea distanțelor (lucrare practică). • Oceanul Planetar: părțile componente și influența lor asupra Terrei. • Lumea organică a Oceanului Planetar: diversitate și repartiție. • Procese și fenomene geografice de risc asociate oceanelor: tsunami, taifunuri,	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Descrie rolul deplasării plăcilor litosferice în formarea continentelor și bazinelor oceanelor, utilizând termeni geografici specifici. 1.1. Relatează consecințele Marilor Descoperiri Geografice utilizând terminologia geografică specifică. 1.2. Clasifică hărțile după scară și conținut, utilizând surse cartografice, resurse digitale. 2.1. Identifică pe hartă itinerariile parcurse de marii exploratori (B. Diaz, V. da Gama, C. Columb, F. Magellan), utilizând suporturi cartografice și digitale. 2.1. Identifică părțile componente ale Oceanului Planetar pe baza hărților, imaginilor și schemelor geografice. 2.2. Calculează distanțele reale dintre două puncte geografice, utilizând scara hărții. 3.1. Explică efectele valurilor tsunami și ale furtunilor tropicale asupra mediului și comunităților umane, în contexte de învățare colaborativă. 3.1. Identifică sursele de poluare a ecosistemelor marine, în baza resurselor digitale. 3.3. Propune măsuri de protecție pentru reducerea riscurilor asociate fenomenelor naturale din zonele litorale.

	furtuni și impactul lor asupra mediului natural și societății. • Resursele Oceanului Planetar: importanță, surse de poluare și măsuri de protecție. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Observarea modificării poziției continentelor de-a lungul timpului. <u>Contexte digitale sau media:</u> Explorarea Marilor descoperiri geografice, utilizând resurse digitale. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea unor cazuri reale de tsunami și furtuni. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Organizarea unei dezbateri privind utilizarea durabilă a resurselor oceanice. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: utilizarea responsabilă a resurselor marine; protecția ecosistemelor marine. - Educație pentru cetățenie globală: protecția oceanelor ca responsabilitate comună a umanității. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: explorarea continentelor și oceanelor cu ajutorul instrumentelor digitale.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II. CONTINENTUL AFRICA		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		

- **Respect pentru diversitatea naturală și culturală a lumii** prin cunoașterea particularităților geografice, etnice, culturale și sociale ale continentului Africa și aprecierea contribuției acestora la patrimoniul umanității.
- **Responsabilitate față de mediu și biodiversitate** prin conștientizarea importanței conservării ecosistemelor africane și a rolului fiecărei persoane în protejarea resurselor naturale și menținerea echilibrului ecologic.
- **Solidaritate și empatie față de comunitățile afectate de riscuri și provocări globale** prin înțelegerea impactului fenomenelor precum deșertificarea, seceta, epidemiile și sărăcia asupra vieții oamenilor și a necesității cooperării pentru depășirea acestora.
- **Mentalitate globală** prin analiza relațiilor dintre factorii naturali și activitățile umane, înțelegând interdependențele dintre regiunile lumii și efectele problemelor globale asupra dezvoltării societății.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.2. Stabilirea relațiilor dintre elementele realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei. 1.3. Compararea realității geografice a continentelor și oceanelor, utilizând limbajul și reprezentările geografice specifice. 2.1. Identificarea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice, grafice și a aplicațiilor digitale. 2.3. Explicarea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice și digitale în contexte cotidiene. 3.1. Identificarea problemelor de mediu la nivel regional și a cauzelor acestora, în vederea dezvoltării responsabilității față de mediu. 3.2. Examinarea problemelor de mediu regionale și a impactului activităților umane asupra mediului, prin evidențierea consecințelor acestora.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>poziție fizico-geografică a continentului, factori endogeni, factori exogeni, golf, masă de aer, izotermă, zonă climatică, debitul râului, bazin hidrografic, densitatea populației.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Poziție fizico-geografică: localizarea Africii și diversitatea condițiilor naturale. - Mediul geografic: formarea și repartizarea reliefului, climei, apelor, zonelor naturale în spațiul Africii; - Interacțiunea și interdependența dintre componentele mediului: relief, climă, ape, biodiversitate, resurse, populație și riscuri geografice. Conținuturi aplicative/contextuale: • Africa – poziția fizico-geografică pe glob și limitele geografice. • Relieful Africii – procese de formare și resurse minerale utile.	<i>Elevul/eleva:</i> 1.2. Stabilirea relațiilor dintre componentele naturale în cadrul zone naturale, utilizând hărți tematice, imagini, surse web. 1.3. Compară distribuția rețelei hidrografice a Africii în funcție de relief și climă, utilizând hărți tematice, scheme și imagini. 2.1. Identifică localizarea principalelor resurse minerale în raport cu marile unități de relief, utilizând hărți, resurse digitale. 2.1. Identifică punctele extreme ale Africii, poziția geografică față de liniile marcante, oceane și continente, utilizând suportul cartografic. 2.3. Explică rolul factorilor interni și externi în modelarea reliefului Africii, utilizând hărți, scheme, imagini și surse web. 2.3. Argumentează importanța protejării biodiversității africane pentru menținerea echilibrului ecologic la nivel global.

	• Clima Africii. Factorii de formare a climei. Zone climatice. • Apele de suprafață - importanța pentru mediu și societate. • Zonele naturale și rolul lor în biodiversitatea Terrei. • Populația Africii: repartiție, diversitate etnică, lingvistică și culturală. Statele Africii. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Aprecierea impactului provocărilor actuale din Africa asupra societății și a vieții cotidiene <u>Contexte digitale sau media:</u> Explorarea ecosistemelor africane și a speciilor reprezentative prin resurse digitale și a informațiilor din mass-media. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea efectelor schimbărilor climatice asupra resurselor de apă și biodiversității. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Analizarea studiilor de caz privind furtunile de nisip, deșertificarea și epidemiile. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: utilizarea responsabilă a resurselor naturale și a biodiversității. - Educație pentru egalitate și incluziune: respect pentru diversitatea culturală și etnică a populației africane.	3.1. Identifică cauzele care duc la extinderea deșertificării și la apariția furtunilor de nisip, utilizând informații din surse web. 3.2 Evaluează impactul bolilor și al schimbărilor climatice asupra condițiilor de viață, securității alimentare și mobilității populației din Africa, utilizând informații din diverse surse.
--	--	---

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III. CONTINENTUL AMERICA DE SUD

VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:

- **Interes pentru cunoașterea și explorarea diversității geografice a Terrei** prin descoperirea particularităților naturale și umane ale continentului America de Sud.
- **Responsabilitate față de patrimoniul natural și biodiversitate** prin conștientizarea rolului pădurii amazoniene și a necesității protejării ecosistemelor sud-americane.
- **Respect pentru diversitatea culturală și identitatea popoarelor** prin aprecierea varietății etnice și culturale a populației continentului și promovarea dialogului intercultural.
- **Mentalitate globală și responsabilitate civică** prin înțelegerea impactului activităților umane asupra mediului și susținerea unor comportamente orientate spre dezvoltare durabilă.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.2. Stabilirea relațiilor dintre elementele realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei. 1.3. Compararea realității geografice a continentelor și oceanelor, utilizând limbajul și reprezentările geografice specifice. 2.1. Identificarea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice, grafice și a aplicațiilor digitale. 2.2. Determinarea localizării și a relațiilor spațiale dintre procesele și fenomenele geografice prin utilizarea suporturilor cartografice. 2.3. Explicarea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice și digitale în contexte cotidiene. 3.1. Identificarea problemelor de mediu la nivel regional și a cauzelor acestora, în vederea dezvoltării responsabilității față de mediu.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>alizee, rețea hidrografică</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Poziție fizico-geografică: localizarea Americii de Sud și diversitatea condițiilor naturale. - Mediul geografic: formarea și repartizarea reliefului, climei, apelor, zonelor naturale în spațiul Americii de Sud. - Interacțiunea și interdependența dintre componentele mediului: relief, climă, ape, biodiversitate, resurse, populație și riscuri geografice. Conținuturi aplicative/contextuale: • America de Sud - poziția fizico-geografică și consecințele pentru natura continentului.	<i>Elevul/eleva:</i> 1.2. Stabilește structura populației și principalele popoare ale Americii de Sud, evidențiind diversitatea etnică și culturală, aplicând hărți tematice, imagini, surse web. 1.3. Compară particularitățile reliefului a continentelor studiate, utilizând harta fizică. 2.1. Identifică punctele extreme ale Americii de Sud, poziția continentului față de liniile marcante, oceane și alte continente, utilizând suportul cartografic. 2.2. Localizează pe hartă principalele obiective hidrografice utilizând hărți tematice. 2.3. Explică relația între unitățile de relief și repartitia principalelor resurse minerale, utilizând hărțile tematice. 2.3. Explică rolul factorilor de formare a climei, utilizând hărți tematice, climograme.

3.2. Examinarea problemelor de mediu regionale și a impactului activităților umane asupra mediului, prin evidențierea consecințelor acestora.	• Relieful Americii de Sud și resurse minerale utile: formare, distribuție și importanță. • Clima Americii de Sud. Factorii de formare a climei. Zone climatice. • Apele de suprafață și importanța lor pentru mediu și societate. • Zonele naturale - repartiție, diversitate și rol ecologic. • Populația – repartiție, diversitate etnică și culturală. Statele Americii de Sud. Contexte de învățare: <u>Contexte digitale sau media:</u> Analizarea informațiilor din mass-media despre fenomenele naturale de risc și efectele acestora asupra comunităților. <u>Contexte tematice relevante:</u> Descoperirea diversității etnice și culturale a continentului și a particularităților statelor sud-americane. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Organizarea de dezbateri privind impactul despăduririi pădurii amazoniene asupra mediului natural și a comunităților locale. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: utilizarea responsabilă a resurselor naturale din America de Sud. - Educație pentru valori: promovarea respectului pentru patrimoniul natural și cultural sud-american.	3.1. Descrie cauzele și etapele producerii fenomenului Pororoca, identificând consecințele și riscurile majore pe care acesta le prezintă pentru mediul de viață al populației riverane. 3.2. Evaluează consecințele negative ale despăduririlor din bazinul Amazonului asupra echilibrului climatic, a calității solului și a biodiversității locale.
---	--	--

	- <i>Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: explorarea continentului prin hărți și aplicații geospațiale.</i>	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV. CONTINENTUL AUSTRALIA ȘI ANTARCTIDA		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE :		
- Interes pentru cunoașterea diversității geografice a Terrei prin explorarea particularităților naturale și umane ale Australiei și Antarcticii și înțelegerea rolului poziției geografice în formarea specificului acestora. - Respect pentru diversitatea biologică și culturală prin aprecierea valorii speciilor endemice, a ecosistemelor unice și a patrimoniului cultural al comunităților umane din spațiile studiate. - Responsabilitate față de mediul înconjurător și patrimoniul natural global prin conștientizarea impactului incendiilor, secetei și schimbărilor climatice asupra ecosistemelor și asumarea unor comportamente favorabile protecției mediului. - Mentalitate globală și solidaritate față de generațiile viitoare prin înțelegerea rolului Antarcticii în reglarea climei globale și a necesității cooperării internaționale pentru conservarea ecosistemelor polare.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării.
1.1. Descrierea realității geografice, utilizând terminologia geografică specifică. 1.2. Stabilirea relațiilor dintre elementele realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei. 1.3. Compararea realității geografice a continentelor și oceanelor, utilizând limbajul și reprezentările geografice specifice. 2.1. Identificarea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice, grafice și a aplicațiilor digitale. 2.2. Determinarea localizării și a relațiilor spațiale dintre procesele și fenomenele geografice prin utilizarea suporturilor cartografice.	Noțiuni/Terminologie specifică: specii endemice, ghețar, calota glaciară, aisberg. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Poziția geografică și diversitatea condițiilor naturale ale Australiei și Antarctidei; - Relația dintre structura geologică, relief și distribuția resurselor naturale; - Interacțiunea și interdependența dintre componentele mediului: relief, climă, ape, biodiversitate, resurse, populație și riscuri geografice. Conținuturi aplicative/contextuale: • Australia – poziția fizico-geografică și particularitățile sale specifice.	Elevul/eleva: 1.1. Descrie lumea organică a Australiei, utilizând imagini, surse mass-media și resurse digitale. 1.2 Exemplifică consecințele poziției fizico-geografice a Australiei și Antarctidei asupra componentelor de mediu, utilizând hărți tematice. 2.1. Identifică asemănările și deosebirile în poziția fizico-geografică a Australiei și Africii, conform algoritmului prestabilit. 2.3. Explică rolul factorilor de formare a climei, utilizând hărți tematice, climograme. 2.3. Explică repartiția neuniformă a populației pe teritoriul Australiei, utilizând hărți tematice.

2.3. Explicarea proceselor și fenomenelor geografice prin utilizarea suporturilor cartografice și digitale în contexte cotidiene. 3.1. Identificarea problemelor de mediu la nivel regional și a cauzelor acestora, în vederea dezvoltării responsabilității față de mediu. 3.2. Examinarea problemelor de mediu regionale și a impactului activităților umane asupra mediului, prin evidențierea consecințelor acestora.	• Poziția fizico-geografică comparativă a Australiei și Africii (lucrare practică). • Relieful și resursele minerale utile. Rolul lor în activitățile umane. • Clima Australiei. Factorii de formare a climei. Zone climatice. • Apele de suprafață și repartiția lor pe continent. • Zonele naturale - repartiție, diversitate și particularități specifice. • Populația: repartiție, diversitate culturală și influențe istorice. • Antarctica - particularități fizico-geografice. Adaptarea lumii organice la condițiile extreme de viață. • Procese și fenomene geografice de risc ale continentelor sudice și impactul lor asupra mediului. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Investigarea riscurilor geografice pentru explicarea impactului acestora asupra mediului și societății. <u>Contexte digitale sau media:</u> Studierea adaptării organismelor la condițiile naturale, utilizând resurse digitale și surse mass-media. <u>Contexte tematice relevante:</u> Analizarea diversității culturale a populației și a influențelor istorice asupra organizării societății contemporane. <u>Contexte creative și colaborative:</u>	3.1 Stabilește problemele de mediu al continentelor Australia și Antarctica utilizând surse mass-media, surse digitale. 3.2. Examinează impactul proceselor și fenomenelor geografice de risc asupra biodiversității și a așezărilor umane, utilizând imagini, surse mass-media, surse digitale.
---	---	--

	Investigarea zonalității climatice pentru explicarea diversității condițiilor de mediu și a fenomenelor specifice, prin studii de caz. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: conservarea ecosistemelor australiene și antarctice în contextul schimbărilor climatice. - Educație pentru media: analiza informațiilor despre schimbările climatice și fenomenele extreme.	
3.1. Identificarea problemelor de mediu la nivel regional și a cauzelor acestora, în vederea dezvoltării responsabilității față de mediu. 3.3. Stabilirea unor soluții sustenabile pentru diminuarea consecințelor problemelor de mediu la nivel regional, în vederea adoptării unui comportament responsabil.	Tema cross-curriculară: Oceane și continente în schimbare: oameni, natură și viitor - <i>în colaborare cu Biologie, Fizică, TIC, EPS, IRU.</i>	<i>Elevul/eleva:</i> 3.1. Identifică problemele mediului oceanic sau ale continentelor studiate generate de activitatea umană, utilizând diverse surse și date geografice. 3.3. Elaborează un produs interdisciplinar sub forma unui poster infografic, evidențiind relațiile și interdependențele dintre om, natură, continente și oceane, din perspectiva dezvoltării durabile.
Finalitățile învățării <i>Elevul/eleva:</i> 1. Interpretează informații geografice, utilizând limbajul geografic specific, reprezentări cartografice, grafice și resurse digitale, manifestând interes pentru cunoașterea și explorarea continentelor sudice și a oceanelor. 2. Caracterizează particularitățile fizico-geografice și umane ale continentelor sudice, explicând relațiile dintre poziția geografică, relief, climă, ape, populație și activitățile economice, manifestând atenție și corectitudine în analiza realității geografice. 3. Descrie procese și fenomene geografice naturale și antropice, inclusiv riscuri naturale, prin utilizarea surselor geografice și a relațiilor cauză-efect, manifestând gândire critică și responsabilitate față de mediu. 4. Aplică instrumente și metode geografice pentru orientare, localizare, măsurare și interpretarea informațiilor, în contexte practice și situații de învățare, manifestând perseverență și autonomie în investigarea realității geografice.		

5. Explică diversitatea culturală și etnică a populației continentelor sudice prin raportare la particularitățile mediului geografic și la procesele istorice, manifestând respect pentru diversitate, toleranță și dialog intercultural.
6. Propune măsuri simple pentru reducerea efectelor problemelor de mediu și ale riscurilor naturale asupra oamenilor și naturii, folosind cunoștințe geografice și manifestând responsabilitate și inițiativă, față de mediul înconjurător.

Clasa a VII-a

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I. REȚEAUA DE GRADE ȘI COORDONATELE GEOGRAFICE

VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:

- **Rigoare științifică** prin utilizarea exactă a coordonatelor geografice, a rețelei de grade și a instrumentelor cartografice în localizarea obiectivelor geografice.
- **Autonomie în învățare** prin rezolvarea exercițiilor de orientare și localizare utilizând hărți, aplicații GPS și instrumente digitale.
- **Curiozitate** prin explorarea relațiilor dintre poziția geografică și caracteristicile spațiului geografic.
- **Responsabilitate** în utilizarea tehnologiilor digitale prin aplicarea instrumentelor GIS și GPS pentru orientare și analiză geografică.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Explicarea realității geografice a continentelor prin utilizarea termenilor și conceptelor geografice. 1.2. Analizarea elementelor realității geografice regionale, utilizând limbajul și reprezentările specifice geografiei. 2.1. Explicarea proceselor și fenomenelor geografice regionale, utilizând hărți tematice și aplicații digitale. 2.2. Examinarea proceselor și fenomenelor geografice regionale utilizând informații geografice, hărți tematice și instrumente digitale. 2.3. Compararea proceselor și fenomenelor geografice regionale prin analiza datelor statistice, grafice, cartografice și digitale.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>Ecuator, Meridianul Greenwich, paralelă, meridian, rețea de grade, latitudine geografică, longitudine geografică, coordonate geografice.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Reprezentarea și explorarea spațiului geografic; - Relația dintre poziție, localizare și orientare; - Utilizarea suporturilor geografice. Conținuturi aplicative/contextuale: • Latitudinea geografică. • Longitudinea geografică.	Elevul/eleva: 1.1. Explică noțiunile de latitudine și longitudine geografică, utilizând suportul cartografic pentru evidențierea importanței rețelei de grade. 1.1. Utilizează corect noțiunile rețea de grade, latitudine, longitudine și coordonate geografice în determinarea poziției unor obiective pe glob și hartă. 1.2. Diferențierea unităților teritoriale dintr-o regiune geografică, valorificând reprezentările grafice și cartografice. 2.1. Identifică punctele cardinale și liniile imaginare principale (Ecuatorul, Primul Meridian) pe globul geografic și în aplicații de tip Google Earth.

	• Coordonatele geografice: identificarea obiectivelor geografice pe hartă și aplicații digitale. • Rețeaua de grade și tehnologiile GPS aplicate în determinarea coordonatelor geografice (lucrare practică). Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analizarea modului în care serviciile de urgență, logistica modernă și transporturile globale depind de rețeaua de grade și de acuratețea sistemelor GPS. <u>Contexte digitale sau media:</u> Explorarea globului virtual și a aplicațiilor de navigare digitală pentru a observa cum se modifică valorile latitudinii și longitudinii în timp real. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea legăturii dintre poziția unui punct pe glob (latitudine/longitudine) și caracteristicile sale geografice, utilizând tehnologia GPS. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea unei lucrări practice în echipă cu referire la determinarea coordonatelor geografice. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: utilizarea GPS și GIS și a aplicațiilor digitale pentru orientare și localizare.	2.1. Explorează dispunerea continentelor în raport cu rețeaua de grade, utilizând hărți digitale tematice pentru a observa emisferele terestre. 2.2. Determină coordonatele geografice ale unor puncte extreme ale continentelor, utilizând rețeaua de grade și instrumente de măsurare digitale. 2.2. Localizează diverse obiective geografice pe harta fizică a lumii, pe baza valorilor de latitudine și longitudine oferite în fișele de lucru. 2.3. Compară precizia determinării locației prin metode tradiționale (harta tipărită) față de tehnologiile GPS, interpretând datele de localizare în cadrul lucrării practice.
--	--	--

	- Educație pentru dezvoltare durabilă: analiza spațială a fenomenelor geografice și de mediu. - Educație pentru media: interpretarea critică a hărților și a surselor geografice digitale.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II. AMERICA DE NORD		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Gândire sistemică și interdisciplinară, prin înțelegerea relațiilor dintre relief, climă, ape, zone naturale, populație și activitățile economice. - Responsabilitate față de mediu și dezvoltare durabilă, prin analiza fenomenelor de risc și a impactului activităților umane asupra mediului natural. - Gândire critică și argumentare bazată pe dovezi, prin interpretarea hărților tematice, a datelor statistice și a studiilor de caz geografice. - Respect pentru diversitatea naturală și culturală, prin aprecierea patrimoniului natural și uman al Americii de Nord.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Explicarea realității geografice a continentelor prin utilizarea termenilor și conceptelor geografice. 1.3. Explorarea realității geografice regionale, aplicând reprezentări specifice geografiei. 2.1. Explicarea proceselor și fenomenelor geografice regionale, utilizând hărți tematice și aplicații digitale. 2.3. Compararea proceselor și fenomenelor geografice regionale prin analiza datelor statistice, grafice, cartografice și digitale. 3.2. Analizarea problemelor de mediu la nivel regional și a consecințelor acestora asupra patrimoniului natural și cultural.	Noțiuni/Terminologie specifică: arhipelag, deltă, vânturi de vest, vânturi polare. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Poziția geografică și diversitatea condițiilor naturale; - Interdependența dintre relief, climă, ape și zonele naturale; - Relația dintre resursele naturale, dezvoltarea economică și organizarea spațiului geografic; - Relația dintre populație, urbanizare și dezvoltarea teritorială; - Riscurile naturale și valorificarea durabilă a resurselor naturale. Conținuturi aplicative/contextuale: • America de Nord, poziția fizico-geografică.	Elevul/eleva: 1.1. Descrie poziția fizico-geografică a Americii de Nord, în raport cu rețeaua de grade. 1.3. Corelează elementele climatice regionale cu factorii de formare a climei, utilizând reprezentările și limbajul specific geografiei. 2.1. Identifică principalele unități de relief și resurse minerale pe harta fizică a continentului, evidențiind importanța acestora. 2.1. Explorează zonele naturale, identificând adaptările florei și faunei la condițiile de mediu specifice, utilizând hărți tematice și aplicații digitale. 2.3 Compară regimul hidrologic al fluviului Mississippi cu alte râuri ale Terrei, interpretând suporturi cartografice și date geografice.

	• Relieful Americii de Nord. Resurse minerale utile și importanța lor economică. • Clima Americii de Nord. Factorii de formare a climei. Zone climatice. • Apele Americii de Nord: resurse și importanță. • Zone naturale: diversitate, adaptare și protecție. • Populația și harta politică a Americii de Nord. • Procese și fenomene geografice de risc în America de Nord: cauze, impact și măsuri de prevenire. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analiza contrastelor socio-economice din America de Nord modul în care acestea influențează calitatea vieții populației. <u>Contexte digitale sau media:</u> Explorarea interactivă a Americii de Nord prin intermediul documentarelor media, a hărții politice digitale și a platformelor geografice. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea modului în care poziția fizico-geografică și relieful Americii de Nord influențează dinamica maselor de aer, formarea zonelor climatice și repartitia resurselor de apă. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea unui proiect de echipă cu referire la diversitatea populația continentului America de	2.3. Analizează factorii naturali care influențează repartitia populației continentului, corelând datele statistice demografice cu harta tematică. 3.2. Stabilește cauzele fenomenelor de risc, analizând impactul acestora asupra populației și a mediului natural. 3.2. Propune măsuri de dezvoltare sustenabilă în zonele industriale ale Americii de Nord, în vederea protejării biodiversității și a resurselor naturale regionale.
--	--	---

	Nord, utilizând hărți tematice, date statistice și surse digitale. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: utilizarea responsabilă a resurselor și protecția mediului în America de Nord. - Educație pentru valori: valorificarea respectului pentru diversitatea naturală și culturală. - Educație pentru media: interpretarea critică a informațiilor despre fenomene naturale și probleme de mediu.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III. CONTINENTUL EURASIA. EUROPA - IDENTITATE GEOGRAFICĂ		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Identitate națională și apartenență europeană prin înțelegerea locului Republicii Moldova în spațiul european și a proceselor de integrare europeană. - Respect pentru diversitatea culturală și lingvistică prin dispoziția spre dialog intercultural, empatie și adaptabilitate în studiul populației, culturilor și tradițiilor europene. - Responsabilitate pentru patrimoniul natural și cultural susținută prin spirit civic, reziliență și rigoare în valorizarea și protejarea resurselor de mediu.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.3. Explorarea realității geografice regionale, aplicând reprezentări specifice geografiei. 2.1. Explicarea proceselor și fenomenelor geografice regionale, utilizând hărți tematice și aplicații digitale. 2.2. Examinarea proceselor și fenomenelor geografice regionale utilizând informații geografice, hărți tematice și instrumente digitale.	Noțiuni/Terminologie specifică: rețea hidrografică, urbanizare, integrare europeană, dezvoltare durabilă, patrimoniu natural, patrimoniu cultural. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Poziția geografică și diversitatea mediului natural al Europei;	<i>Elevul/eleva:</i> 1.3. Analizează influența poziției fizico-geografice a Europei asupra caracteristicilor naturale regionale, utilizând limbajul geografic. 2.1. Explică influența reliefului și a zonelor climatice ale Europei asupra apelor, zonelor naturale și activităților umane, analizând hărți tematice și suporturi digitale.

3.1. Caracterizarea problemelor de mediu la nivel regional și a cauzelor acestora, în vederea manifestării unui comportament responsabil față de mediu. 3.2. Analizarea problemelor de mediu la nivel regional și a consecințelor acestora asupra patrimoniului natural și cultural.	- Interdependența dintre relief, climă, ape și zonele naturale; - Relația dintre resursele naturale, economie și organizarea spațiului geografic; - Relația dintre populație, urbanizare și dezvoltarea teritorială; - Integrarea europeană și cooperarea regională în contextul dezvoltării durabile. Conținuturi aplicative/contextuale: • Poziția fizico-geografică a Europei. • Relieful și resursele minerale utile - rolul acestora în dezvoltarea economică și socială. • Clima Europei. Factorii de formare a climei. Zone climatice. • Apele de suprafață și importanța lor. • Zone naturale - diversitate, adaptare și protecție. • Populația Europei: dinamică, repartiție, diversitate. • Harta politică a Europei – state și regiuni. • Republica Moldova în context european. • Stat european, la alegere, caracterizat conform algoritmului (lucrare practică). • Procese și fenomene geografice de risc în Europa. Contexte de învățare: <i>Contexte cotidiene și sociale:</i>	2.2. Corelează zonele climatice ale Europei cu zonele naturale, prin compararea hărții climatice cu harta zonelor naturale. 2.2. Analizează repartiția populației și harta politică a Europei, pe baza hărților tematice, datelor statistice și limbajului geografic adecvat. 3.1. Caracterizează problemele actuale și riscurile naturale/antropice din Europa, pentru a înțelege impactul activității umane asupra ecosistemelor. 3.2. Stabilește cauzele degradării unor situri din patrimoniul natural și cultural european, prin analiza hărților de risc și a surselor de poluare transfrontalieră. 3.2. Propune măsuri de protecție a mediului și a patrimoniului natural/cultural european.
--	---	--

	Analizarea modului în care diversitatea culturală și integrarea economică în cadrul Uniunii Europene influențează viața și activitatea oamenilor. <u>Contexte digitale sau media:</u> Explorarea interactivă a Europei prin tururi virtuale și platforme GIS. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea modului în care poziția fizico-geografică și relieful Europei acționează clima, rețeaua hidrografică, zonele naturale și activitățile umane. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea unei lucrări practice în echipă privind caracterizarea fizico-geografică a unui stat al Europei, conform algoritmului, utilizând hărți, date și surse digitale. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru valori: respect pentru patrimoniul natural și cultural european, identitate și diversitate. - Educație pentru dezvoltare durabilă: utilizarea responsabilă a resurselor și protecția mediului. - Educație pentru egalitate și incluziune: valorificarea respectului pentru diversitate culturală, toleranță și dialog intercultural. - Educație pentru sănătate și stare de bine: aprecierea mediului și calității vieții în Europa.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV. CONTINENTUL EURASIA. ASIA - DIVERSITATE SPAȚIALĂ		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		

- Respect pentru diversitate și toleranță interculturală – prin cunoașterea pluralității etnice, culturale, religioase și lingvistice a populației Asiei. - Responsabilitate socială și protejarea vieții – prin analiza fenomenelor de risc natural și a măsurilor de protecție a populației. - Responsabilitate ecologică și protecția mediului – prin investigarea problemelor generate de suprapopulare, industrializare și exploatarea intensivă a resurselor. - Solidaritate și respect pentru demnitatea umană – prin înțelegerea provocărilor sociale și de mediu cu care se confruntă diferite comunități asiatice.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării.
1.1. Explicarea realității geografice a continentelor prin utilizarea termenilor și conceptelor geografice. 1.3. Explorarea realității geografice regionale, aplicând reprezentări specifice geografiei. 2.2. Examinarea proceselor și fenomenelor geografice regionale utilizând informații geografice, hărți tematice și instrumente digitale. 3.1. Caracterizarea problemelor de mediu la nivel regional și a cauzelor acestora, în vederea manifestării unui comportament responsabil față de mediu. 3.2. Analizarea problemelor de mediu la nivel regional și a consecințelor acestora asupra patrimoniului natural și cultural.	Noțiuni/Terminologie specifică: muson, estuar, tsunami. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Poziția geografică și diversitatea condițiilor naturale; - Interdependența dintre relief, climă, ape și zonele naturale; - Relația dintre resursele naturale, dezvoltarea economică și organizarea spațiului geografic; - Relația dintre populație, urbanizare și dezvoltarea teritorială; - Riscurile naturale și valorificarea durabilă a resurselor naturale. Conținuturi aplicative/contextuale: • Poziția fizico-geografică a Asiei. • Relieful și resursele minerale utile ale Asiei - rolul lor în viața economică și socială.	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Descrie particularitățile specifice cadrului natural al Asiei, utilizând corect termeni specifici în cadrul prezentărilor scrise sau orale. 1.3. Interpretează caracteristicile demografice și economice ale marilor regiuni ale Asiei, utilizând corect limbajul geografic. 2.2. Utilizează hărți tematice și instrumente digitale în examinarea proceselor și fenomenelor geografice regionale. 3.1. Caracterizează problemele de mediu generate de fenomenele de risc din Asia. 3.2. Stabilește cauzele degradării mediului și a patrimoniului natural în zonele intens industrializate sau puternic populate din Asia, prin analiza hărților tematice.

	• Clima Asiei. Factorii de formare a climei. Zone climatice. • Apele de suprafață și importanța lor. • Zone naturale – diversitate, adaptare și protecție. • Populația Asiei: dinamică, repartitie, structură și impactul asupra dezvoltării regionale și globale. • Harta politică a Asiei - state și regiuni. • Procese și fenomene geografice de risc în Asia. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analiza modului în care diversitatea culturală și repartitia inegală a populației Asiei sunt influențate de condițiile naturale și de nivelul de dezvoltare socio-economică. <u>Contexte digitale sau media:</u> Explorarea prin tehnologii digitale a contrastelor Asiei. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea modului în care poziția fizico-geografică și relieful acționează ca factori genetici în formarea climei. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea unui studiu de caz în echipă despre contrastele Asiei, utilizând hărți, date statistice și resurse digitale. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională):	
--	---	--

	- Educație pentru valori: Respectarea diversității culturale, religioase și lingvistice a populației Asiei. - Educație pentru dezvoltare durabilă: Combaterea poluării masive a marilor fluvii și gestionarea responsabilă a resurselor Asiei. - Educație pentru egalitate și incluziune: Reducerea decalajelor socio-economice dintre mediul rural și marile aglomerări urbane, asigurarea accesului egal la resurse și promovarea dialogului intercultural. - Educație pentru sănătate și starea de bine: Prevenirea epidemiilor și gestionarea impactului riscurilor naturale asupra calității vieții.	
1.3. Explorarea realității geografice regionale, aplicând reprezentări specifice geografiei. 2.3. Compararea proceselor și fenomenelor geografice regionale prin analiza datelor statistice, grafice, cartografice și digitale. 3.3. Justificarea unor soluții de dezvoltare durabilă adaptate specificului continentelor studiate.	Tema cross-curriculară: Călătorie pe harta vorbitoare a Europei - în colaborare cu limba și literatura română, limbi străine, IRU, TIC.	<i>Elevul/eleva:</i> 1.3. Identifică pe harta politică a Europei principalele familii de limbi și ariile de răspândire a graiurilor minoritare sau regionale, utilizând corect limbajul geografic. 1.3. Interpretează influența elementelor cadrului natural al Europei asupra dinamicii lingvistice regionale, utilizând corect limbajul geografic de specialitate. 2.3. Integrează instrumente TIC pentru a suprapune harta reliefului Europei peste harta graiurilor și dialectelor, analizând vizual corelația dintre izolare geografică și diversitate lingvistică. 2.3. Crează o „hartă digitală vorbitoare” , inserând coduri QR sau hyperlinkuri cu mostre

		audio de graiuri europene, localizate exact în regiunile geografice corespunzătoare. 3.3. Argumentează valoarea limbilor regionale ca parte integrantă a patrimoniului cultural imaterial al Europei, demonstrând o atitudine de respect pentru diversitate și combaterea stereotipurilor lingvistice.
Finalitățile învățării <i>Elevul/eleva:</i> 1. Utilizează limbajul geografic specific, coordonatele geografice, hărțile și instrumentele digitale pentru localizarea, descrierea și explicarea elementelor și fenomenelor geografice ale continentului Eurasia, manifestând interes pentru cunoașterea lumii. 2. Interpretează și utilizează reprezentări geografice, date statistice, grafice și resurse digitale pentru analiza realităților geografice regionale și continentale, manifestând gândire critică și perseverență în învățare. 3. Analizează relațiile dintre relief, climă, ape, zone naturale, resurse și populație, explicând influența factorilor naturali asupra activităților umane și a organizării spațiului geografic, manifestând spirit investigativ și gândire sistemică. 4. Argumentează diversitatea naturală, culturală, etnică și lingvistică a continentului Eurasia, valorificând exemple relevante din diferite regiuni ale lumii, manifestând respect pentru diversitate și dialog intercultural. 5. Explică apariția, distribuția și impactul fenomenelor și proceselor geografice, inclusiv al riscurilor naturale și al problemelor de mediu, pe baza relațiilor de cauzalitate și a exemplelor regionale, dovedind responsabilitate și un comportament preventiv. 6. Propune și argumentează soluții simple pentru protecția patrimoniului natural și cultural, utilizarea responsabilă a resurselor naturale și reducerea impactului activităților umane asupra mediului, manifestând spirit civic și angajament față de valorile dezvoltării durabile.		
Clasa a VIII-a		
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I. POZIȚIA GEOGRAFICĂ ȘI RELIEFUL REPUBLICII MOLDOVA		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Identitate națională și apartenență la spațiul geografic al Republicii Moldova prin cunoașterea particularităților poziției geografice, a reliefului și a specificului natural al țării. - Responsabilitate față de patrimoniul natural prin înțelegerea rolului reliefului și al resurselor minerale în dezvoltarea comunităților și necesitatea valorificării lor durabile. - Prudență și cultură a prevenirii riscurilor prin conștientizarea impactului proceselor geomorfologice și a hazardelor naturale asupra mediului și societății.		

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Caracterizarea realității fizico-geografice naționale, utilizând limbajul geografic. 1.2. Investigarea componentelor realității fizico-geografice ale Republicii Moldova, utilizând reprezentările specifice geografiei. 2.1. Corelarea proceselor și fenomenelor naturale ale Republicii Moldova, aplicând suporturi statistice, grafice și cartografice. 2.3. Investigarea proceselor și fenomenelor naturale ale al Republicii Moldova utilizând hărți tematice, date statistice și instrumente digitale. 3.1. Explicarea problemelor fizico-geografice ale Republicii Moldova prin analiza relațiilor cauze și a conexiunilor interdisciplinare.	Noțiuni/Terminologie specifică: structură geologică, substanțe minerale utile, risc seismic, alunecare de teren, eroziune. Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: - Poziția geografică și diferențierea teritorială; - Formarea și evoluția reliefului; - Interdependența dintre componentele mediului geografic; - Dinamica proceselor naturale și riscurile asociate; - Resurse naturale și dezvoltare durabilă. Conținuturi aplicative/contextuale: • Republica Moldova – poziție geografică și particularități teritoriale. • Structura geologică și substanțele minerale utile. • Relieful Republicii Moldova – caracteristici și influențe asupra activităților umane. • Procese endogene de formare a reliefului și riscuri seismice. • Procese exogene și riscuri geomorfologice actuale. • Unități de relief și valorificarea lor durabilă. Contexte de învățare: <i>Contexte cotidiene și sociale:</i>	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Localizează Republica Moldova pe harta Europei. 1.1. Caracterizează structura geologică, relieful și principalele unități de relief ale Republicii Moldova. 1.2. Identifică substanțele minerale utile și explică importanța valorificării lor raționale. 1.2. Explică influența reliefului asupra activităților umane și asupra organizării spațiului. 1.2. Analizează rolul proceselor endogene și exogene în modelarea reliefului. 2.1. Corelează unitățile de relief ale Republicii Moldova cu informațiile reprezentate pe suporturi cartografice. 2.3. Investighează riscurile seismice, alunecările de teren și eroziunea, utilizând hărți tematice, date statistice și instrumente digitale. 3.1. Explică relațiile dintre componentele mediului geografic în contextul valorificării durabile a teritoriului Republicii Moldova.

	Analiza influenței reliefului asupra condițiilor de viață și activităților economice din Republica Moldova. <u>Contexte digitale sau media:</u> Explorarea reliefului și a riscurilor naturale utilizând hărți tematice digitale, imagini satelitare și aplicații GIS. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea unui studiu de caz privind relieful, resursele naturale sau riscurile geomorfologice din Republica Moldova. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: valorificarea responsabilă a resurselor naturale și protecția reliefului. - Educație pentru sănătate și bunăstare: prevenirea și gestionarea riscurilor naturale. - Educație pentru media: analiza informațiilor privind hazardurile și mediul.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II. CLIMA ȘI RESURSELE DE APĂ ALE REPUBLICII MOLDOVA		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Responsabilitate pentru resursele naturale prin utilizarea rațională și protecția resurselor de apă ca element esențial al vieții și dezvoltării economice. - Adaptabilitate și reziliență prin înțelegerea efectelor variabilității climatice și ale schimbărilor climatice asupra comunităților și mediului. - Solidaritate și responsabilitate comunitară prin conștientizarea caracterului comun al resurselor de apă și a necesității gestionării lor durabile.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.2. Investigarea componentelor realității fizico-geografice ale Republicii Moldova, utilizând reprezentările specifice geografiei.	Noțiuni/Terminologie specifică: secetă, schimbări climatice, resurse de apă. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale:	Elevul/eleva: 1.2. Analizează factorii de formare a climei Republicii Moldova și influența acestora asupra diferențierii teritoriale.

1.3. Interpretarea realității geografice naturale a Republicii Moldova, aplicând algoritmul și limbajul specific. 2.3. Investigarea proceselor și fenomenelor naturale ale al Republicii Moldova utilizând hărți tematice, date statistice și instrumente digitale. 3.2. Aprecieră problemelor de mediu ale Republicii Moldova prin analiza impactului acestora asupra patrimoniului natural.	- Relația dintre factorii geografici și formarea climei; - Interdependența dintre climă, resursele de apă și activitățile umane; - Clima și distribuția teritorială a resurselor de apă; - Procese atmosferice și riscuri naturale; - Resursele de apă și dezvoltarea durabilă. Conținuturi aplicative/contextuale: • Clima, factorii de formare a climei și influențele teritoriale. • Elemente climatice și variabilitatea lor teritorială și sezonieră. • Particularități climatice regionale și consecințe asupra activității umane. • Regimul sezonier al climei și fenomene meteorologice extreme. • Schimbări climatice și impactul lor în Republica Moldova. • Râurile Republicii Moldova: Nistru și Prut, importanța lor strategică. • Lacurile naturale și antropice ale Republicii Moldova. • Apele subterane și utilizarea durabilă a resurselor de apă. • Resurse de apă locale, caracterizate conform algoritmului (lucrare practică). Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analiza impactului climei și a resurselor de apă asupra comunităților locale.	1.2. Compară variațiile teritoriale și sezoniere ale elementelor climatice ale Republicii Moldova. 1.2. Analizează distribuția și importanța principalelor resurse de apă ale Republicii Moldova. 1.2. Stabilește relații cauzale dintre râurile Nistru și Prut, organizarea teritoriului, valorificarea resurselor de apă și dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova. 1.3. Interpretează particularitățile climatice ale Republicii Moldova pe baza hărților, graficelor și datelor climatice. 1.3. Apreciază impactul fenomenelor meteorologice extreme și al schimbărilor climatice asupra mediului și activităților umane. 2.3. Investighează o resursă de apă locală, utilizând surse cartografice, observații directe și date geografice. 2.3. Elaborează un produs digital despre un râu/lac din Republica Moldova, prezentând localizarea, importanța, starea ecologică și măsurile de protecție. 3.2. Propune măsuri de diminuare a efectelor fenomenelor climatice de risc la nivel local sau național.
---	--	---

	<u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea hărților climatice și hidrografice digitale pentru explorarea mediului geografic. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea efectelor schimbărilor climatice asupra resurselor de apă și a activităților umane. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea unui produs digital privind protecția și valorificarea durabilă a resurselor de apă din Republica Moldova. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: gestionarea durabilă a resurselor de apă și adaptarea la schimbările climatice. - Educație pentru sănătate și stare de bine: influența climei și a calității apei asupra sănătății populației. - Educație pentru valori: respect față de natură și utilizarea responsabilă a apei.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III. VEGETATIA, FAUNA ȘI SOLURILE REPUBLICII MOLDOVA		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Respect pentru biodiversitate și viață prin aprecierea diversității ecosistemelor, speciilor și habitatelor naturale ale Republicii Moldova. - Responsabilitate ecologică prin înțelegerea impactului activităților umane asupra solurilor, vegetației și faunei și asumarea unor comportamente de protecție a mediului. - Grijă față de patrimoniul natural național prin valorificarea și conservarea resurselor biologice pentru generațiile prezente și viitoare. - Spirit civic și implicare activă prin promovarea măsurilor de protecție a biodiversității și de utilizare durabilă a resurselor naturale.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.3. Interpretarea realității geografice naturale a Republicii Moldova, aplicând algoritmul și limbajul specific.	Noțiuni/Terminologie specifică: degradarea solului, arie naturală protejată, habitat.	Elevul/eleva:

2.3. Investigarea proceselor și fenomenelor naturale ale al Republicii Moldova utilizând hărți tematice, date statistice și instrumente digitale. 3.2. Aprecierea problemelor de mediu ale Republicii Moldova prin analiza impactului acestora asupra patrimoniului natural. 3.3. Evaluarea măsurilor de dezvoltare durabilă aplicate la nivel local și național în vederea reducerii impactului problemelor de mediu.	Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Interdependența dintre sol, climă și vegetație; - Interdependența dintre sol, vegetație și faună; - Activitățile umane și degradarea mediului; - Conservarea biodiversității și dezvoltarea durabilă. Conținuturi aplicative/contextuale: • Ecosisteme naturale ale Republicii Moldova. • Vegetația și utilizarea resurselor vegetale. • Fauna Republicii Moldova și conservarea biodiversității. • Solurile Republicii Moldova: factorii de formare. • Tipurile de sol și repartiția lor geografică. Importanța solurilor pentru agricultură. • Poluarea și degradarea solurilor. Măsuri de protecție. • Protecția biodiversității și utilizarea durabilă a ecosistemelor. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Explicarea rolului biodiversității și al resurselor naturale pentru calitatea vieții și dezvoltarea comunităților. <u>Contexte digitale sau media:</u>	1.3. Apreciază influența factorilor naturali și antropici asupra ecosistemelor naturale ale Republicii Moldova. 1.3. Evaluează starea ecosistemelor naturale, argumentând necesitatea conservării biodiversității. 2.3. Investighează repartiția spațială a solurilor din Republica Moldova, utilizând hărți tematice și date geografice. 2.3. Investighează probleme actuale privind solurile și biodiversitatea pe baza analizei informațiilor geografice și a studiilor de caz. 3.2. Analizează problemele de mediu ale Republicii Moldova și impactul acestora asupra patrimoniului natural, utilizând criterii de apreciere geografică. 3.3. Evaluează eficiența măsurilor de protecție și utilizare durabilă a solurilor, vegetației și faunei în ecosistemele din Republica Moldova, utilizând studii de caz și date statistice.
--	---	---

	Explorarea ecosistemelor și a problemelor de mediu utilizând hărți tematice și instrumente digitale. <u>Contexte tematice relevante:</u> Aprecierea relației dintre sol, vegetație, faună și activitatea umană în Republica Moldova. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea unui produs de promovare a conservării biodiversității și a utilizării durabile a resurselor naturale. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: conservarea biodiversității și utilizarea durabilă a resurselor biologice. - Educație pentru sănătate și stare de bine: aprecierea relației dintre biodiversitate, soluri și calitatea vieții. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: utilizarea hărților și datelor digitale pentru investigarea mediului natural al Republicii Moldova.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV. ZONELE NATURALE ȘI PATRIMONIUL NATURAL AL REPUBLICII MOLDOVA		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Respect pentru patrimoniul natural – prin cunoașterea și valorificarea responsabilă a zonelor naturale și ariilor protejate ale Republicii Moldova. - Responsabilitate pentru dezvoltarea durabilă – prin protecția mediului, utilizarea responsabilă a resurselor naturale și conservarea biodiversității. - Identitate și apartenență – prin aprecierea valorilor geografice ale Republicii Moldova și consolidarea atașamentului față de comunitatea locală și națională.		

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
2.2. Analizarea proceselor și fenomenelor naturale ale Republicii Moldova pe baza datelor statistice, cartografice și digitale. 3.1 Explicarea problemelor fizico-geografice ale Republicii Moldova prin analiza relațiilor cauze și a conexiunilor interdisciplinare. 3.3. Evaluarea măsurilor de dezvoltare durabilă aplicate la nivel local și național în vederea reducerii impactului problemelor de mediu.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>stepă, silvostepă, parc național, rezervație naturală, rezervație științifică.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Zonele naturale și diversitatea acestora; - Patrimoniul natural și ariile naturale protejate; - Interdependența dintre componentele mediului geografic; - Conservarea biodiversității și dezvoltarea durabilă; - Activitățile umane și protecția mediului. Conținuturi aplicative/contextuale: • Zonele naturale ale Republicii Moldova, caracteristici generale. • Zona de stepă și silvostepă: biodiversitate și utilizare economică. • Arii naturale protejate ale Republicii Moldova. Parcuri naționale. • Rezervații științifice și peisagistice. • Monumentele naturii. • Protecția mediului și dezvoltarea durabilă în Republica Moldova. • Arii naturale protejate locale sau naționale caracterizate în baza observațiilor directe sau indirecte (lucrare practică). Contexte de învățare:	<i>Elevul/eleva:</i> 2.2. Analizează distribuția zonelor naturale ale Republicii Moldova pe baza suporturilor cartografice și digitale. 2.2. Analizează distribuția ariilor naturale protejate în raport cu particularitățile unităților naturale în care sunt amplasate, utilizând suporturi geografice variate. 3.1. Explică relațiile de cauzalitate din cadrul zonelor naturale (relief, climă, lumea organică și sol). 3.1. Explică valoarea patrimoniului natural pentru identitatea geografică națională și dezvoltarea durabilă. 3.3. Evaluează eficiența măsurilor de protecție a mediului, de conservare a biodiversității și de valorificare durabilă a patrimoniului natural, utilizând exemple concrete și indicatori ecologici din Republica Moldova.

	<u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Aprecierea importanței patrimoniului natural pentru dezvoltarea durabilă. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea suporturilor cartografice și digitale pentru explorarea zonelor naturale și a biodiversității. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea unui studiu de caz privind protecția și valorificarea durabilă a unei arii naturale protejate. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: conservarea biodiversității și valorificarea durabilă a patrimoniului natural. - Educație pentru cetățenie globală: susținerea implicării civice în protecția mediului și a ariilor naturale protejate. - Educație pentru valori: valorificarea respectului pentru patrimoniul natural și identitatea geografică națională. - Educație pentru media: promovarea responsabilă a patrimoniului natural prin produse media.	
3.2. Aprecierea problemelor de mediu ale Republicii Moldova prin analiza impactului acestora asupra patrimoniului natural.	Tema cross-curriculară: Republica Moldova în fața riscurilor naturale: cum ne protejăm comunitatea? - <i>în colaborare cu Biologie, Fizica, EPS, TIC, Dezvoltarea personală.</i>	<i>Elevul/eleva:</i> 3.2. Cooperează în echipă pentru elaborarea unei campanii de sensibilizare privind prevenirea și reducerea riscurilor naturale în comunitate, promovând comportamente responsabile.

Finalitățile de învățare*Elevul/eleva:*

1. Caracterizează componentele mediului natural ale Republicii Moldova, utilizând limbajul geografic specific, reprezentări cartografice și surse digitale, manifestând interes pentru cunoașterea patrimoniului natural național.
2. Explică relațiile de interdependență dintre componentele mediului geografic, prin analiza proceselor și fenomenelor naturale studiate, manifestând gândire sistemică și responsabilitate față de mediul local.
3. Analizează date geografice, statistice, cartografice și digitale pentru interpretarea particularităților naturale ale Republicii Moldova, manifestând rigoare științifică și spirit investigativ.
4. Evaluează impactul proceselor naturale și al activităților umane asupra mediului geografic, explicând cauze, consecințe și riscuri pentru comunități și ecosisteme, manifestând atitudine responsabilă și cultură a prevenirii.
5. Propune soluții de protecție și valorificare durabilă a resurselor naturale și a patrimoniului natural, în contexte locale și naționale, manifestând comportament ecologic și spirit civic activ.
6. Elaborează și utilizează produse geografice digitale pentru analiza și soluționarea unor probleme ale comunității, manifestând autonomie și responsabilitate civică.

Clasa a IX-a**UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I. TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI RESURSELE NATURALE****VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:**

- **Identitate națională și apartenență europeană** prin înțelegerea poziției economico-geografice a Republicii Moldova și a rolului acesteia în spațiul european.
- **Responsabilitate față de patrimoniul natural** prin conștientizarea valorii resurselor naturale și a necesității utilizării lor raționale și durabile.
- **Gândire sistemică și spirit investigativ** prin analiza relațiilor dintre condițiile naturale, resurse și activitățile economice.
- **Responsabilitate pentru dezvoltarea durabilă** prin evaluarea impactului utilizării resurselor asupra mediului și calității vieții generațiilor actuale și viitoare.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.2. Corelarea elementelor realității social-economice a Republicii Moldova, prin utilizarea limbajului și reprezentărilor geografice specifice. 2.1. Analizarea proceselor și fenomenelor social-economice din Republica Moldova,	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>poziție economico-geografică, unitate administrativ-teritorială, comună, oraș, municipiu, regiune de dezvoltare, condiții naturale, resurse agroclimatice, fond funciar.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale:	<i>Elevul/eleva:</i> 1.2. Corelează elementele realității social-economice a Republicii Moldova, utilizând limbajul de specialitate și reprezentările geografice specifice. 1.2. Clasifică resursele naturale ale Republicii Moldova și pe cele din localitatea natală,

utilizând suporturi cartografice, statistice și digitale. 2.2. Interpretarea particularităților proceselor și fenomenelor social-economice din Republica Moldova pe baza suporturilor cartografice, grafice. 3.1. Interpretarea problemelor social-economice actuale prin analiza relațiilor cauzale și valorificarea conexiunilor interdisciplinare.	- Teritoriu: organizarea și utilizarea spațiului geografic; - Poziție economico-geografică: localizarea teritoriului; - Resurse naturale: distribuție, valorificare și protecție; - Potențial natural: condiții, resurse naturale și dezvoltare locală; - Dezvoltare regională: diferențieri regionale; - Dezvoltare sustenabilă: utilizarea echilibrată a resurselor; - Interdependență: relații, regionale și naționale. Conținuturi aplicative/contextuale: • Teritoriul și poziția economico-geografică a Republicii Moldova în spațiul european. • Organizarea administrativ-teritorială și rolul ei în dezvoltarea locală și regională. • Resurse naturale: tipuri, localizare și utilizare economică. • Resurse minerale și energetice: valorificare și sustenabilitate. • Resurse climatice și acvatice. Importanța socio-economică. • Resurse de sol și biologice. Importanța locală și națională. • Probleme actuale ale valorificării resurselor naturale și gestionarea lor durabilă.	utilizând limbajul geografic specific. 2.1. Localizează pe hărți tematice resursele minerale și energetice ale Republicii Moldova, explicând distribuția acestora în raport cu particularitățile teritoriale. 2.2. Analizează influența condițiilor climatice asupra activităților economice, utilizând informații geografice relevante. 2.2. Explică rolul resurselor de apă în economie și în viața populației, utilizând exemple din Republica Moldova. 2.2. Descrie tipurile de sol și utilizarea lor agricolă, corelând caracteristicile acestora cu activitățile economice. 2.2. Explică importanța resurselor biologice pentru economie, evidențiind rolul acestora în dezvoltarea durabilă în raport cu caracteristicile teritoriale. 3.1. Interpretează problemele actuale ale resurselor naturale (eroziunea solului, seceta, deficitul de apă potabilă, defrișări), identificând cauzele și evaluând impactul ecologic, economic și social asupra mediului, prin utilizarea cunoștințelor integrate din diferite științe.
--	---	---

	• Vizite / excursii în teren - explorarea resurselor localității natale. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analizarea modului în care poziția economico-geografică a țării în spațiul european și noua organizare administrativ-teritorială influențează direct viața de zi cu zi a cetățenilor. <u>Contexte digitale sau media:</u> Explorarea hărților digitale interactive pentru a localiza cu exactitate tipurile de resurse minerale, energetice și biologice ale țării. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea problemelor legate de asigurarea cu resurse naturale, în scopul identificării unor strategii clare de valorificare energetică sustenabilă. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea unei lucrări practice bazate pe o excursie în teren. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: gestionarea responsabilă a resurselor naturale și protecția mediului. - Educație pentru valori: promovarea respectului pentru patrimoniul natural și identitatea națională. - Educație financiară, antreprenorială și inovare: valorificarea economică sustenabilă a resurselor naturale.	
--	--	--

	- <i>Educație pentru sănătate și stare de bine: identificarea relației dintre resursele naturale și calitatea vieții.</i>	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II. POPULAȚIE, AȘEZĂRI UMANE ȘI PROVOCĂRI ACTUALE		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Respect pentru diversitatea umană și culturală prin înțelegerea particularităților demografice și socio-culturale ale populației Republicii Moldova. - Solidaritate și responsabilitate socială prin conștientizarea provocărilor generate de migrație, depopulare și îmbătrânirea populației. - Spirit civic și implicare comunitară prin înțelegerea rolului cetățeanului în dezvoltarea comunității și îmbunătățirea calității vieții. - Gândire critică și argumentare bazată pe dovezi prin interpretarea datelor statistice și a fenomenelor demografice actuale.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Examinarea realității social-economice a Republicii Moldova utilizând terminologia geografică și date statistice. 1.2. Corelarea elementelor realității social-economice a Republicii Moldova, prin utilizarea limbajului și reprezentărilor geografice specifice. 2.2. Interpretarea particularităților proceselor și fenomenelor social-economice din Republica Moldova pe baza suporturilor cartografice, grafice. 2.3. Aprecierea proceselor și fenomenelor social-economice pe baza hărților tematice, datelor statistice și instrumentelor digitale. 3.1. Interpretarea problemelor social-economice actuale prin analiza relațiilor cauzale și valorificarea conexiunilor interdisciplinare.	Noțiuni/Terminologie specifică: natalitate, mortalitate, bilanț natural al populației, migrație, emigrare, imigrare, îmbătrânire demografică, depopulare, resurse umane, urbanizare. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Populație: evoluție, repartiție, structura și calitatea vieții; - Dinamică demografică: natalitatea, mortalitatea, bilanțul natural și îmbătrânirea demografică; - Migrație: mobilitatea populației și dezvoltarea comunitară; - Urbanizare: așezări urbane și calitatea vieții; - Așezări umane: organizarea, funcții și servicii; - Resurse umane: structură, valorificare și piața muncii;	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Utilizează terminologia geografică în analiza realității social-economice a Republicii Moldova, utilizând date statistice și hărți tematice. 2.2. Sistematizează evoluția numerică și mișcarea naturală a populației folosind reprezentări simple tabel/grafic, formulând concluzii privind tendințele locale și naționale. 2.2. Interpretează mobilitatea teritorială, utilizând suporturi cartografice, statistice și digitale, cu referire la impactul asupra comunității și țării. 2.3. Analizează repartiția și densitatea populației în raport cu factorii de distribuție spațială, utilizând hărți tematice și date statistice. 3.1. Interpretează probleme demografice actuale (depopulare, îmbătrânire, urbanizare) și

	- Dezvoltare comunitară: valorificarea și accesul la servicii, implicarea civică și soluțiile durabile. Conținuturi aplicative/contextuale: • Evoluția numerică și mișcarea naturală a populației. • Repartiția și densitatea populației. • Migrația populației: tipuri, cauze, impact local și național. • Structura populației: demografică, etnică, confesională, economică. Resursele umane și șomajul. • Așezări umane: caracteristici generale, clasificare și funcții socio-economice. • Probleme demografice actuale locale și naționale. • Populația localității natale, vizita la APL / Pretura de sector (lucrare practică). Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analizarea provocărilor din viața de zi cu zi a comunităților, evaluând impactul asupra securității demografice. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea datelor statistice oficiale pentru a vizualiza evoluția numerică, densitatea și structura populației, comparând datele. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea funcțiilor socio-economice ale așezărilor umane. <u>Contexte creative și colaborative:</u>	evaluează impactul lor asupra calității vieții și amenajării așezărilor, propunând măsuri de rezolvare a lor.
--	--	--

	Realizarea unei lucrări practice bazată pe o vizită de studiu. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru cetățenie globală: migrația, participarea civică și dezvoltarea comunităților. - Educație pentru egalitate și incluziune: respectarea diversității culturale și sociale. - Educație pentru dezvoltare durabilă: provocările demografice și dezvoltarea localităților. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: analiza datelor demografice prin instrumente digitale. - Educație pentru media: interpretarea critică a informațiilor despre populație și migrație.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III. ECONOMIA REPUBLICII MOLDOVA ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ: OPORTUNITĂȚI ȘI VULNERABILITĂȚI		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Responsabilitate economică și cultură antreprenorială, prin înțelegerea rolului activităților economice în dezvoltarea comunităților și a țării. - Respect pentru muncă și inițiativă, prin aprecierea contribuției diferitelor sectoare economice la bunăstarea societății. - Gândire sistemică și interdisciplinară, prin analiza relațiilor dintre economie, resurse naturale, tehnologie și mediu. - Responsabilitate pentru dezvoltarea durabilă, prin promovarea utilizării eficiente a resurselor și a modelelor economice sustenabile.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Examinarea realității social-economice a Republicii Moldova utilizând terminologia geografică și date statistice. 1.2. Corelarea elementelor realității social-economice a Republicii Moldova, prin utilizarea	Noțiuni/Terminologie specifică: economie națională, produs intern brut, materie primă, produs finit. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Resurse, producție și dezvoltare economică;	Elevul/eleva: 1.1. Interpretează structura pe sectoare și ramuri a economiei Republicii Moldova, utilizând corect terminologia socio-economică specifică pentru a stabili nivelul de aliniere al acesteia la principiile dezvoltării durabile.

limbajului și reprezentărilor geografice specifice. 2.2. Interpretarea particularităților proceselor și fenomenelor social-economice din Republica Moldova pe baza suporturilor cartografice, grafice. 3.1. Interpretarea problemelor social-economice actuale prin analiza relațiilor cauzale și valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.2. Investigarea consecințelor activităților umane asupra patrimoniului cultural prin abordarea unor situații-problemă.	- Interdependența sectoarelor economice; - Antreprenoriat, competitivitate și inovare; - Securitate alimentară și energetică; - Dezvoltare economică și sustenabilitate. Conținuturi aplicative/contextuale: • Economia Republicii Moldova: caracteristici generale, structura pe sectoare și pe ramuri. • Agricultura și industria alimentară: structura pe ramuri, factorii de dezvoltare și amplasare, vulnerabilități. • Cultura cerealelor, a plantelor tehnice și industriile de prelucrare. • Legumicultura, pomicultura. Industria conservelor. • Viticultura și industria vinicolă în Republica Moldova: patrimoniu, economie și sustenabilitate. • Creșterea animalelor și industriile produselor animaliere autohtone. • Industria grea: structură pe ramuri, factori de amplasare. Industria energetică: securitate și eficiență economică. • Industria constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor. • Industria materialelor de construcție, chimică și de prelucrare a lemnului.	1.2. Analizează profilul agro-industrial al Republicii Moldova, pe baza interpretării hărților economice și a datelor statistice, identificând factorii de amplasare a unităților de producție și specializarea regională. 2.2. Asociază activitățile economice ale Republicii Moldova cu suporturi cartografice, statistice și digitale, explicând factorii de amplasare. 2.2. Analizează lanțuri valorice agroalimentare de la materie primă la produs finit, evidențiind avantajele, vulnerabilitățile și opțiunile de dezvoltare durabilă. 3.1. Descrie situații-problemă ale mediului socio-economic, stabilind conexiuni interdisciplinare și argumentând necesitatea unui comportament proactiv față de comunitate și mediu. 3.1. Interpretează problemele social-economice actuale prin analiza relațiilor cauzale și valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.2. Investighează consecințele activităților umane asupra patrimoniului cultural prin abordarea unor situații-problemă.
---	--	--

	• Industria ușoară: structură, localizare și rol socio-economic. • Probleme economice actuale și impactul asupra economiei naționale. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analizarea modului în care structura pe sectoare a economiei naționale influențează direct viața cetățenilor. <u>Contexte tematice relevante:</u> Observarea dependenței economiei naționale de importurile de resurse. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea în echipă a unui proiect privind valorificarea durabilă a resurselor economice locale. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație financiară, antreprenorială și inovare: dezvoltarea spiritului antreprenorial și valorificarea sustenabilă a resurselor locale. - Educație pentru dezvoltare durabilă: utilizarea eficientă a resurselor și promovarea economiei verzi. - Educație pentru cetățenie globală: înțelegerea rolului economiei Republicii Moldova în context european și global. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: analiza datelor economice prin instrumente digitale.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV. SECTORUL TERȚIAR ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ		

VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:

- **Apartenență la spațiul european și global** prin înțelegerea relațiilor economice externe și a proceselor de integrare economică ale Republicii Moldova.
- **Responsabilitate civică și economică** prin aprecierea rolului serviciilor, transporturilor, comunicațiilor și turismului în dezvoltarea comunităților.
- **Respect pentru patrimoniul cultural și natural** prin valorificarea resurselor turistice în beneficiul dezvoltării locale și naționale.
- **Inițiativă, creativitate și spirit inovator** prin identificarea unor soluții sustenabile pentru dezvoltarea economică și promovarea comunităților locale.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Examinarea realității social-economice a Republicii Moldova utilizând terminologia geografică și date statistice. 1.3 Evaluarea realității social-economice naționale, utilizând limbajul geografic și suporturile specifice. 2.2. Interpretarea particularităților proceselor și fenomenelor social-economice din Republica Moldova pe baza suporturilor cartografice, grafice. 3.1. Interpretarea problemelor social-economice actuale prin analiza relațiilor cauzale și valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.2. Investigarea consecințelor activităților umane asupra patrimoniului cultural prin abordarea unor situații-problemă.	Noțiuni/Terminologie specifică: trafic de mărfuri, trafic de călători, import, export, balanță comercială. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Activități de servicii și funcționarea economiei. - Legături teritoriale și schimburi economice. - Circulația persoanelor, mărfurilor și informațiilor în spațiul național și extern. - Schimburi comerciale cu alte state. - Valorificarea patrimoniului natural și cultural și dezvoltare locală. - Interdependențe economice și sociale. - Dezvoltare economică echilibrată. Conținuturi aplicative/contextuale: • Sectorul serviciilor: structură, rol și importanță economică. • Transportul și comunicațiile: rolul lor în conectivitatea economică și teritorială. • Relații economice externe ale Republicii Moldova.	Elevul/eleva: 1.1. Utilizează corect terminologia specifică pentru a descrie și evalua rolul sectorului terțiar în economia Republicii Moldova. 1.3. Evaluează particularitățile structural - spațiale ale sectorului terțiar din țară, prin prisma principiilor dezvoltării durabile. 2.2. Analizează sectorul serviciilor prin interpretarea unor hărți/diagrame/date și explică contribuția acestuia la dezvoltarea locală și la calitatea vieții. 2.2. Interpretează rolul rețelelor de transport și comunicații în conectivitatea teritorială, estimând efectele acestora asupra mobilității populației, accesului la servicii și dezvoltării economice durabile. 2.2. Analizează relațiile economice externe ale țării utilizând suporturi cartografice și statistice și explică semnificația balanței comerciale prin exemple relevante.

	- Resursele turistice din localitatea natală / Republica Moldova - potențial și valorificare (lucrare practică). Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analizarea modului în care diversitatea sectorului serviciilor influențează direct viața cetățenilor. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea poziției Republicii Moldova în contextul globalizării, analizând impactul integrării economice europene asupra standardelor de calitate din sfera serviciilor. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea în echipă a unui proiect de promovare a potențialului turistic al Republicii Moldova pe piața internațională. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): Educație financiară, antreprenorială și inovare: analiza rolului serviciilor în dezvoltarea comunităților. Educație pentru cetățenie globală: înțelegerea rolului proceselor de globalizare și integrare economică asupra dezvoltării economice a Republicii Moldova.	3.1. Interpretează impactul globalizării și integrării economice europene asupra Republicii Moldova (oportunități și vulnerabilități) prin conexiuni interdisciplinare și evaluează impactul asupra comunității și mediului. 3.2. Proiectează un produs turistic aplicativ care integrează măsuri concrete de promovare responsabilă și valorificare durabilă, în vederea diminuării impactului uman asupra patrimoniului local sau național.
1.3. Evaluarea realității social-economice naționale, utilizând limbajul geografic și suporturile specifice.	Tema cross-curriculară: Unde ne sunt rădăcinile când destinațiile se schimbă? Impactul migrației asupra identității	<i>Elevul/eleva:</i> 1.3. Argumentează impactul migrației asupra comunității locale, pe baza indicatorilor statistici și a limbajului de specialitate, dovedind empatie

3.1. Interpretarea problemelor social-economice actuale prin analiza relațiilor cauzale și valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.3. Argumentarea unor inițiative de valorificare sustenabilă a patrimoniului cultural, manifestând responsabilitate față de comunitate.	locale - <i>în colaborare cu Istorie, EPS, Limba și literatura română, TIC.</i>	și respect față de experiențele culturale ale migranților. 3.1. Evaluează critic fenomenul migrației din Republica Moldova și impactul acestuia asupra depopulării localităților și transformării identității culturale. 3.3. Proiectează în echipă un produs digital interdisciplinar de protejare a patrimoniului cultural imaterial local, argumentând rolul identității și al 'rădăcinilor' în contextul migrației contemporane.
Finalitățile învățării <i>Elevul/eleva:</i> 1. Analizează particularitățile teritoriale, demografice și economice ale Republicii Moldova, utilizând limbajul geografic specific, date statistice, reprezentări cartografice și resurse digitale, manifestând interes pentru cunoașterea spațiului național și apartenenței europene. 2. Explică interdependența dintre resursele naturale, populație, așezări umane și activitățile economice, în contexte locale, regionale și naționale, manifestând gândire sistemică și responsabilitate față de dezvoltarea durabilă. 3. Interpretează procesele și fenomenele demografice, economice și sociale actuale, prin analiza surselor geografice și statistice relevante, manifestând spirit critic, obiectivitate și responsabilitate socială. 4. Evaluează impactul activităților economice și al problemelor socio-economice asupra calității vieții și mediului, argumentând relații cauzale și formulând concluzii bazate pe dovezi, manifestând responsabilitate civică și ecologică. 5. Propune soluții pentru valorificarea eficientă a resurselor economice, dezvoltarea comunităților și reducerea vulnerabilităților socio-economice, în contexte reale de învățare și investigare, manifestând inițiativă, spirit antreprenorial și implicare comunitară. 6. Elaborează produse geografice aplicative, utilizând instrumente digitale și colaborative, manifestând autonomie, creativitate și respect pentru patrimoniul natural și cultural al Republicii Moldova.		
Clasa a X-a		
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I. INDIVIDUALITATEA PĂMÂNTULUI ÎN SPAȚIU		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Adevărul științific prin explicarea proceselor și fenomenelor naturale pe baza cunoștințelor geografice și astronomice. - Responsabilitatea prin utilizarea corectă a informațiilor geografice, a hărților și a instrumentelor de măsurare a timpului și spațiului.		

- Respectul pentru mediul natural prin conștientizarea rolului Soarelui și al proceselor naturale în menținerea vieții pe Terra. - Libertatea de exprimare prin formularea argumentată a explicațiilor referitoare la realitatea fizico-geografică.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Analizarea realității fizico-geografice globale, utilizând limbajul geografic. 1.3. Justificarea particularităților realității fizico-geografice la nivel global, utilizând limbajul geografic. 2.1. Interpretarea relațiilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice, aplicând reprezentări grafice și cartografice. 2.2. Corelarea interacțiunilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global prin utilizarea suporturilor cartografice, grafice, statistice și digitale. 2.3. Evaluarea procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global pe baza informațiilor furnizate de suporturile geografice.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>Univers, Sistem Solar, mișcare de rotație, mișcare de revoluție.</i> Concepte fundamentale / Procese și relații esențiale: - Universul - sistem complex, structurat ierarhic, cu componente interdependente; - Influența Soarelui asupra Pământului; - Interdependența dintre proprietățile fizice, structura și dinamica Pământului. - Reprezentarea cartografică a Terrei -model spațial al realității geografice; - Relația dintre mișcarea Pământului și determinarea timpului local. Conținuturi aplicative/contextuale: • Universul. Rolul Sistemului Solar în Univers. • Influența Soarelui asupra proceselor naturale și a activităților umane pe Terra. • Caracteristicile și proprietățile fizice ale Pământului: forma, gravitația terestră și căldura internă. • Mișcarea de rotație și mișcarea de revoluție a Pământului. • Reprezentarea cartografică a suprafeței Terrei: globul geografic și harta	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Analizează structura Universului și a Sistemului Solar, utilizând limbaj geografic specific. 1.3 Justifică rolul energiei solare în formarea proceselor și fenomenelor naturale, în contexte geografice diferite. 2.1. Interpretează particularitățile planetelor Sistemului Solar, utilizând date statistice și digitale. 2.2. Explică caracteristicile, proprietățile fizice ale Pământului și efectele acestora asupra mediului geografic, utilizând reprezentări grafice și cartografice. 2.2. Stabilește ora locală și diferențele de timp la nivel global, utilizând hărți și fusuri orare. 2.3. Evaluează rolul hărților geografice și al tehnologiilor digitale în analiza realităților geografice contemporane.

	geografică, instrumente de analiză geografică. • Ora locală și diferențele de timp la nivel global (lucrare practică). Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Explicarea schimbărilor de anotimpuri și adaptarea activităților umane la variațiile sezoniere. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea hărților și a aplicațiilor digitale de orientare și navigare (GPS, aplicații de cartografiere online) pentru localizare, orientare și deplasare în spațiul geografic. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea influenței Soarelui asupra Terrei pentru explicarea proceselor climatice. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Dezbateri despre influența Soarelui asupra vieții și activităților umane. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educația pentru dezvoltare durabilă: identificarea măsurilor de adaptare la fenomene naturale și schimbări de mediu. - Educație pentru sănătate și starea de bine: expunerea responsabilă la radiația ultravioletă și protejarea sănătății umane. - Educația pentru competențe digitale și inteligența artificială: utilizarea instrumentelor digitale, hărților digitale pentru orientare, informare și participare la viața comunității.	
--	---	--

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II. LITOSFERA – STRUCTURĂ, PROCESE ȘI IMPORTANȚA GEOGRAFICĂ

VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:

- **Responsabilitate** prin conștientizarea impactului proceselor geologice asupra mediului și societății și adoptarea unor comportamente preventive în situații de risc natural.
- **Sănătate** prin înțelegerea cauzelor și efectelor fenomenelor de risc natural și aplicarea măsurilor de prevenire și protecție.
- **Solidaritate** prin înțelegerea necesității colaborării la nivel local, național și global pentru reducerea riscurilor asociate proceselor și fenomenelor geografice de risc.
- **Respect pentru mediul natural** prin aprecierea rolului scoarței terestre și a diversității formelor de relief în menținerea echilibrului geografic și a condițiilor de viață.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Analizarea realității fizico-geografice globale, utilizând limbajul geografic. 1.2. Integrarea elementelor realității fizico-geografice globale, aplicând limbajul și reprezentările geografice. 1.3. Justificarea particularităților realității fizico-geografice la nivel global, utilizând limbajul geografic. 2.1. Interpretarea relațiilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice, aplicând reprezentări grafice și cartografice. 2.3. Evaluarea procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global pe baza informațiilor furnizate de suporturile geografice. 3.1. Analizarea problemelor de mediu specifice geosferelor Terrei prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare.	Noțiuni/Terminologie specifică: platformă, scut, regiune de orogen, plăci litosferice. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Litosfera – învelișul solid al Terrei, caracterizat prin dinamica proceselor geologice; - Relief – componentă a mediului geografic, modelată de procese geomorfologice; - Riscurile geologice și geomorfologice – vulnerabilitate a mediului și societății. - Dezvoltarea durabilă prin utilizarea responsabilă a resurselor litosferei și protecția reliefului. Conținuturi aplicative/contextuale: • Structura internă a Pământului și rolul ei în procesele geologice. • Compoziția scoarței terestre, importanța practică a rocilor și mineralelor.	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Analizează importanța practică a tipurilor de roci pentru activitățile umane. 1.2. Integrează tipurile de roci, tipurile de relief, după criterii stabilite. 1.3. Argumentează rolul scoarței terestre în formarea și evoluția mediului geografic, explicând influența acestuia asupra distribuției resurselor naturale. 2.1. Interpretează distribuția plăcilor litosferice, a zonelor vulcanice și seismice cu ajutorul suporturilor cartografice. 2.3. Evaluează impactul vulcanismului și al cutremurelor asupra mediului și societății, utilizând suporturi statistice și digitale.

	• Dinamica scoarței terestre. Procese endogene. Mișcările oscilatorii actuale și impactul acestora asupra teritoriilor și activităților umane. • Plăcile litosferice și dinamica lor. • Vulcanismul și cutremurele de pământ: impactul acestora asupra mediului și societății. • Relieful: caracteristici generale și diversitatea formelor de relief. • Unitățile majore de relief ale uscatului și ale bazinelor oceanice: modul de formare, distribuția lor și importanța pentru activitățile umane. • Procese exogene și tipuri de relief create. • Procese și fenomene geografice de risc geologic și geomorfologic. Impactul asupra mediului și societății. • Importanța scoarței terestre pentru natură și societatea umană. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analizarea formelor de relief din localitate și a modului în care acestea influențează activitățile oamenilor. <u>Contexte digitale sau media:</u> Elaborarea unor produse digitale privind rolul litosferei în natură și societate. <u>Contexte tematice relevante:</u>	3.1. Analizează cauzele și consecințele fenomenelor geografice de risc utilizând informații geografice, statistice.
--	--	---

	Investigarea distribuției zonelor seismice și vulcanice pe glob și explicarea cauzelor acestora. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea colaborativă a unui plan de prevenire și gestionare a riscurilor geologice pentru comunitatea locală. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educația pentru dezvoltare durabilă: analiza utilizării responsabile a resurselor minerale. - Educația pentru media: analiza veridicității reportajelor și materialelor vizuale care ilustrează procesele geografice de risc în diverse regiuni ale lumii. - Educația pentru sănătate și stare de bine: identificarea efectelor riscurilor geologice și geomorfologice asupra sănătății populației, inclusiv traumatisme, pierderi de vieți omenești, lipsa resurselor esențiale și consecințe psihologice în situații de calamitate.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III. ATMOSFERA TERESTRĂ – STRUCTURĂ, PROCESE ȘI ROL ÎN SISTEMUL CLIMATIC GLOBAL		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Responsabilitate prin conștientizarea influenței activităților umane asupra atmosferei și asumarea unor comportamente responsabile pentru protecția atmosferei și menținerea calității mediului. - Solidaritate și cooperare prin recunoașterea necesității acțiunilor comune la nivel local și global pentru combaterea poluării aerului și a schimbărilor climatice. - Activism civic prin implicarea în acțiuni comunitare orientate spre protecția atmosferei și dezvoltarea durabilă. - Adevăr științific prin explicarea fenomenelor și proceselor atmosferice pe baza datelor, observațiilor și argumentelor științifice.		

- Sănătate prin cunoașterea fenomenelor atmosferice de risc și a măsurilor de prevenire și protecție a populației.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Analizarea realității fizico-geografice globale, utilizând limbajul geografic. 1.2. Integrarea elementelor realității fizico-geografice globale, aplicând limbajul și reprezentările geografice. 1.3. Justificarea particularităților realității fizico-geografice la nivel global, utilizând limbajul geografic. 2.1. Interpretarea relațiilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice, aplicând reprezentări grafice și cartografice. 2.3. Evaluarea procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global pe baza informațiilor furnizate de suporturile geografice. 3.1. Analizarea problemelor de mediu specifice geosferelor Terrei prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.2. Evaluarea impactului proceselor geografice de risc asupra patrimoniului natural în perspectiva asigurării sustenabilității mediului.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>amplitudine termică, ciclon, anticiclon, front atmosferic, hartă sinoptică</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Atmosfera – înveliș gazos al Terrei și componentă a sistemului climatic global; - Vremea și clima – rezultate ale interacțiunii dintre procesele atmosferice și factorii geografici de formare a climei; - Riscurile climatice – manifestări ale dinamicii atmosferei și ale interacțiunii dintre sistemele naturale și antropice; - Protecția atmosferei și adaptarea la schimbările climatice în perspectiva dezvoltării durabile. Conținuturi aplicative/contextuale: • Compoziția și structura atmosferei terestre. • Radiația solară și influența acesteia asupra mediului. • Temperatura aerului și variația pe verticală și orizontală. Repartiția geografică a temperaturii aerului, influența asupra mediului. • Presiunea atmosferică, repartiția geografică și rolul ei în dinamica atmosferei.	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Analizează structura și compoziția atmosferei terestre, utilizând limbajul geografic specific. 1.2. Clasifică tipurile de vânturi/masele de aer după diferite criterii, utilizând organizatori grafici. 1.3. Justifică influența radiației solare asupra proceselor și fenomenelor din mediul geografic, în baza exemplelor concrete. 2.1. Interpretează repartiția geografică a presiunii atmosferice, explicând rolul acesteia în dinamica atmosferei, pe baza suporturilor cartografice. 2.3. Evaluează repartiția geografică a precipitațiilor atmosferice, pe baza suporturilor cartografice și statistice. 3.1. Analizează impactul schimbărilor climatice asupra mediului și societății, evidențiind conexiuni interdisciplinare. 3.2. Evaluează sursele de poluare a aerului atmosferic și efectele acestora asupra mediului și sănătății populației.

	• Vânturi: mecanisme de formare, tipologie și importanța lor pentru mediu și societate. • Umiditatea aerului și procese de condensare a vaporilor de apă. • Precipitațiile atmosferice. Repartiția geografică, rolul și impactul asupra mediului și societății. • Mase de aer și fronturi atmosferice. • Vremea și prognoza meteorologică. • Clima și factorii de formare a climei. • Zone climatice, tipuri de climă și importanța lor pentru activitățile umane. • Procese și fenomene climatice de risc. Impactul acestora asupra mediului și societății. • Zona climatică, la alegere, descrisă pe baza analizei hărților climatice și a climogramelor (lucrare practică). • Importanța atmosferei pentru natură și societatea umană. • Poluarea aerului atmosferic și măsurile de protecție a atmosferei. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Observarea și interpretarea stării vremii pentru planificarea activităților zilnice și a deplasărilor. <u>Contexte digitale sau media:</u> Analizarea imaginilor satelitare, a hărților meteorologice digitale și a buletinelor meteo din mass-media. <u>Contexte tematice relevante:</u>	
--	---	--

	Analizarea cauzelor și efectelor schimbărilor climatice la nivel local, regional și global. <i>Contexte creative și colaborative:</i> Realizarea unor campanii de informare privind protecția populației în situații de risc climatic. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educația pentru dezvoltare durabilă: analiza impactului schimbărilor climatice asupra mediului și activităților umane. - Educația pentru sănătate și stare de bine: analiza impactului poluării aerului asupra sănătății umane și identificarea măsurilor de prevenire. - Educația pentru media: interpretarea critică a informațiilor din mass-media privind schimbările climatice. - Educația pentru valori: promovarea solidarității față de comunitățile afectate de fenomene climatice extreme.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV. HIDROSFERA – STRUCTURĂ, PROCESE ȘI INTERACȚIUNI CU MEDIUL GEOGRAFIC		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Responsabilitate prin utilizarea rațională și protejarea resurselor de apă, esențiale pentru viață și dezvoltarea societății. - Sănătate prin înțelegerea importanței apei pentru sănătatea oamenilor și funcționarea ecosistemelor. - Solidaritate prin recunoașterea responsabilității comune în protejarea resurselor de apă și reducerea efectelor fenomenelor hidrologice de risc. - Activism civic prin implicarea în acțiuni și inițiative de conservare a calității apelor și de prevenire a poluării acestora.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
	Noțiuni/Terminologie specifică: salinitate, marea, debit, regim hidrologic, liman.	Elevul/eleva:

1.2. Integrarea elementelor realității fizico-geografice globale, aplicând limbajul și reprezentările geografice. 1.3. Justificarea particularităților realității fizico-geografice la nivel global, utilizând limbajul geografic. 2.1. Interpretarea relațiilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice, aplicând reprezentări grafice și cartografice. 2.2. Corelarea interacțiunilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global prin utilizarea suporturilor cartografice, grafice, statistice și digitale. 2.3. Evaluarea procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global pe baza informațiilor furnizate de suporturile geografice. 3.2. Evaluarea impactului proceselor geografice de risc asupra patrimoniului natural în perspectiva asigurării sustenabilității mediului 3.3. Generarea unor inițiative antreprenoriale orientate spre valorificarea durabilă a patrimoniului natural mondial.	Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Hidrosfera – componentă dinamică a sistemului terestru, aflată în continuă circulație și interacțiune cu celelalte geosfere; - Interdependența dintre circuitul apei, regimul hidrologic al apelor continentale și funcționarea mediului geografic; - Riscurile hidrologice – rezultate ale dinamicii apelor și ale interacțiunii dintre factorii naturali și activitățile umane; - Gestionarea responsabilă a resurselor de apă în perspectiva dezvoltării durabile. Conținuturi aplicative/contextuale: • Componentele hidrosferei și rolul lor acestora în mediul geografic. Circulația și repartiția apei pe glob. • Oceanul Planetar: proprietăți fizice și chimice ale apelor oceanice și rolul lor în mediul geografic. • Dinamica apelor oceanice: valuri, marea, curenți oceanici și influența lor asupra mediului și societății. • Râuri: elemente morfometrice și hidrologice, tipuri de alimentare, regim de scurgere și rolul lor în mediul geografic. • Lacuri: tipologie, caracteristici și rolul lor în mediul geografic.	1.2. Analizează tipurile de lacuri în funcție de modul de formare, organizându-le într-o schemă. 1.3. Justifică importanța apelor subterane, mlaștinilor și ghețarilor în mediul geografic. 2.1. Interpretează relațiile cauzale dintre tipurile de alimentare și regimul de scurgere a râurilor, utilizând hărți și scheme geografice. 2.3. Evaluează proprietățile fizice și chimice ale apelor Oceanului Planetar, utilizând suporturi cartografice, statistice și digitale. 2.3. Corelează influența valurilor, mareelor și curenților oceanici asupra mediului și activităților umane, utilizând reprezentări cartografice. 3.2. Analizează efectele proceselor hidrologice de risc asupra populației, economiei și componentelor mediului geografic, utilizând studii de caz. 3.2. Evaluează vulnerabilitatea mediului și a comunităților umane față de fenomenele hidrologice de risc, în vederea identificării măsurilor de prevenire. 3.3. Propune soluții practice pentru protecția și utilizarea durabilă a resurselor de apă, manifestând comportament responsabil față de integritatea geosferelor.
--	---	--

	• Ape subterane, mlaștini și ghețari: caracteristici generale și importanță în mediul geografic. • Procese și fenomene hidrologice de risc. Impactul acestora asupra mediului și societății. • Importanța hidrosferei pentru natură și societatea umană. • Protecția și utilizarea durabilă a resurselor de apă. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Identificarea modalităților de utilizare rațională și economisire a apei în activitățile cotidiene. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea hărților digitale și a imaginilor satelitare pentru identificarea rețelelor hidrografice și a zonelor expuse riscurilor hidrologice. <u>Contexte tematice relevante:</u> Studierea rolului apei în funcționarea sistemului geografic și în menținerea vieții pe Terra. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea în echipă a unui proiect privind protecția unei surse locale de apă. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educația pentru dezvoltare durabilă: evaluarea impactului poluării ecosistemelor acvatice și identificarea soluțiilor de protecție. - Educația pentru sănătate și stare de bine: conștientizarea importanței apei de calitate	
--	--	--

	pentru sănătatea umană și promovarea consumului responsabil. - Educația pentru media: evaluarea credibilității știrilor despre inundații, tsunami și alte fenomene hidrologice extreme. - Educația pentru valori: cultivarea responsabilității față de conservarea resurselor de apă pentru generațiile viitoare.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE V. BIOSFERA ȘI SOLUL – INTERACȚIUNI, PROCESE ȘI ROL ÎN MEDIUL GEOGRAFIC		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Responsabilitate prin adoptarea unor atitudini și comportamente orientate spre protecția biodiversității și conservarea resurselor de sol. - Respect pentru mediu prin promovarea utilizării raționale a resurselor biologice și pedologice în beneficiul generațiilor prezente și viitoare. - Solidaritate prin recunoașterea responsabilității comune pentru conservarea patrimoniului natural și prevenirea degradării mediului. - Activism civic prin implicarea în acțiuni de protecție a biodiversității, a solurilor și de sensibilizare privind problemele de mediu.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Analizarea realității fizico-geografice globale, utilizând limbajul geografic. 1.2. Integrarea elementelor realității fizico-geografice globale, aplicând limbajul și reprezentările geografice. 2.1. Interpretarea relațiilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice, aplicând reprezentări grafice și cartografice. 2.3. Evaluarea procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global pe baza informațiilor furnizate de suporturile geografice.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>pedogeneză, ecosistem, hazard biologic, biodiversitate.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: – Biosfera – învelișul viu al Terrei, aflată în interacțiune cu celelalte geosfere; – Biodiversitatea – componentă a biosferei, care susține funcționarea ecosistemelor și echilibrul sistemului terestru; – Solul – rezultat al interacțiunii factorilor și proceselor pedogenetice;	Elevul/eleva: 1.1. Analizează procesul de formare a solului și rolul acestuia în mediul geografic, utilizând limbajul geografic specific. 1.2. Integrează tipurile de sol după caracteristicile lor, ordonându-le într-o schemă. 2.1. Interpretează relații între climă, vegetație, soluri și distribuția organismelor vii, aplicând reprezentări grafice și cartografice. 2.3. Evaluează distribuția globală a biodiversității și a tipurilor de sol, interpretând suporturi cartografice și statistice.

3.1. Analizarea problemelor de mediu specifice geosferelor Terrei prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.3. Generarea unor inițiative antreprenoriale orientate spre valorificarea durabilă a patrimoniului natural mondial.	– Relația dintre dinamica biosferei, schimbările de mediu și riscurile asupra societății; – Conservarea biodiversității și protecția solurilor în perspectiva dezvoltării durabile. Conținuturi aplicative/contextuale: • Biosfera: repartiția lumii organice și relațiile dintre organisme și mediu. • Solul: factorii și procesele de formare, proprietățile și rolul în mediul geografic. • Tipurile de sol și repartiția lor geografică. • Procese și fenomene de risc în biosferă. Impactul acestora asupra mediului și societății. • Importanța biosferei pentru natură și societatea umană. Protecția biodiversității și a solurilor. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Observarea diversității organismelor vii din localitate și identificarea rolului acestora în menținerea echilibrului ecologic. <u>Contexte digitale sau media:</u> Realizarea de prezentări digitale, postere interactive sau portofolii electronice despre ecosisteme și dezvoltarea durabilă. <u>Contexte tematice relevante:</u>	3.1. Analizează cauzele și consecințele proceselor de risc din biosferă asupra biodiversității, utilizând exemple relevante. 3.3. Propune măsuri practice de protecție a biodiversității și a solurilor, manifestând comportament responsabil față de mediu.
--	--	--

	Analizarea cauzelor și efectelor degradării biodiversității și a solurilor la nivel local, regional și global. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea în echipă a unor proiecte privind protecția biodiversității și conservarea solurilor în comunitatea locală. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): Educația pentru dezvoltare durabilă: evaluarea măsurilor de utilizare rațională a solurilor și conservare a biodiversității. Educația pentru sănătate și stare de bine: explicarea relației dintre calitatea solurilor, producția alimentară și calitatea vieții. Educația pentru media: analiza critică a informațiilor din mass-media și realizarea unui produs media de sensibilizare privind protecția biodiversității și a solurilor. Educația pentru valori: cultivarea responsabilității față de patrimoniul natural.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE VI. MEDIILE GEOGRAFICE – CARACTERISTICI, TIPOLOGIE ȘI INTERACȚIUNI DINTRE COMPONENTELE NATURALE		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Respect pentru mediul natural prin aprecierea diversității mediilor geografice și a importanței acestora pentru viața pe Terra. - Responsabilitate prin conștientizarea efectelor activităților umane asupra mediilor naturale și asumarea unor comportamente responsabile față de natură. - Solidaritate prin conștientizarea responsabilității comune pentru conservarea patrimoniului natural mondial și diminuarea efectelor schimbărilor climatice.		

- Activism civic prin implicarea în identificarea și promovarea măsurilor de protecție a mediului și de reducere a vulnerabilității acestuia la riscuri naturale.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Analizarea realității fizico-geografice globale, utilizând limbajul geografic. 1.2. Integrarea elementelor realității fizico-geografice globale, aplicând limbajul și reprezentările geografice. 1.3. Justificarea particularităților realității fizico-geografice la nivel global, utilizând limbajul geografic. 2.2. Corelarea interacțiunilor dintre procesele și fenomenele fizico-geografice la nivel global prin utilizarea suporturilor cartografice, grafice, statistice și digitale. 3.2. Evaluarea impactului proceselor geografice de risc asupra patrimoniului natural în perspectiva asigurării sustenabilității mediului. 3.3. Generarea unor inițiative antreprenoriale orientate spre valorificarea durabilă a patrimoniului natural mondial.	Noțiuni/Terminologie specifică: mediul geografic, ecosistem. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Mediu geografic – sistem dinamic, rezultat din interacțiunea și interdependența componentelor naturale și antropice. - Interacțiunea dintre componentele naturale și antropice ale mediului geografic. - Ecosistemul – sistem funcțional bazat pe interdependența dintre componentele biotice și abiotice. - Dezvoltarea durabilă – model de dezvoltare bazat pe utilizarea responsabilă a resurselor și protecția mediilor geografice. Conținuturi aplicative/contextuale: • Mediul geografic: caracteristici generale și structură. • Mediul ecuatorial și subecuatorial: particularități și adaptarea organismelor la condițiile naturale. • Mediul tropical și subtropical: diversitate și impactul activităților umane. • Mediul temperat, caracteristici generale și relația dintre resurse, populație și dezvoltarea socio-economică.	Elevul/eleva: 1.1. Analizează relația dintre condițiile naturale ale mediilor geografice și adaptarea organismelor, utilizând limbajul geografic specific. 1.3. Justifică impactul activităților umane asupra transformării mediilor geografice, pe baza datelor statistice. 2.2. Corelează relațiile dintre climă, relief, ape, soluri, vegetație și faună în diferite medii geografice prin utilizarea hărților tematice. 3.2. Evaluează impactul schimbărilor climatice globale asupra mediilor geografice, utilizând surse geografice diverse. 3.3. Elaborează inițiative de conservare a mediului geografic prin integrarea principiilor dezvoltării durabile. 3.3. Propune soluții practice pentru utilizarea responsabilă a patrimoniului natural mondial, astfel încât să fie menținută integritatea geosferelor.

	• Mediul subpolar și polar: particularități și impactul schimbărilor climatice globale. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analizarea relației dintre componentele naturale și calitatea vieții populației în diferite medii geografice. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea instrumentelor digitale și interpretarea informațiilor din mass-media referitoare la problemele mediilor geografice. <u>Contexte tematice relevante:</u> Studierea relațiilor dintre geosfere și modul în care acestea determină caracteristicile mediilor geografice. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Simularea unor situații de luare a deciziilor pentru rezolvarea problemelor de mediu și gestionarea resurselor naturale. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): Educația pentru dezvoltare durabilă: evaluarea impactului schimbărilor climatice asupra mediilor geografice și a necesității protejării acestora. Educația pentru sănătate și stare de bine: investigarea influenței condițiilor naturale asupra calității vieții și sănătății populației în diferite medii geografice.	
--	--	--

	Educația pentru media: elaborarea de produse media pentru promovarea protecției mediilor naturale și a biodiversității. Educația pentru valori: conștientizarea importanței patrimoniului natural mondial pentru generațiile viitoare.	
3.1. Analizarea problemelor de mediu specifice geosferelor Terrei prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare.	Tema cross-curriculară: Eu și sănătatea – decizii, resurse și responsabilitate într-o lume în schimbare - în colaborare cu limba și literatura română, Biologie, Chimie, TIC.	3.1. Asociază formele de relief terestru cu reprezentările lor simbolice și metaforice din texte literare studiate, analizând modul în care mediul geografic influențează trăirile spirituale și identitatea culturală reflectată în literatură. 3.1. Creează un produs digital multimedia (un ghid turistic virtual, un traseu cultural pe Google Earth) care să integreze date cartografice, experiențe practice din activitățile de orientare turistică (EPS) și recenzii literare ale locurilor explorate. 3.1. Explică mecanismele chimice ale poluanților majori (gazele cu efect de seră sau oxizii de sulf și azot) și impactul acestora asupra biosferei și dinamicii climatice globale, corelând datele chimice cu degradarea ecosistemelor și fenomenele meteorologice extreme. 3.1. Elaborează un studiu de caz sau o infografic interactiv utilizând instrumente TIC (Canva, Excel pentru grafice), prin care să monitorizeze, să analizeze statistic calitatea unui factor de mediu din zona locală și să propună soluții sustenabile de diminuare a impactului ecologic.

Finalitățile învățării:*Elevul/Eleva:*

1. Utilizează noțiuni, concepte și termeni geografici specifici geosferelor Terrei, în explicarea fenomenelor și proceselor naturale globale, manifestând interes pentru cunoașterea mediului natural.
2. Interpretează hărți, diagrame, climograme și alte reprezentări geografice, stabilind relații cauză-efect între procesele naturale, pentru explicarea realității fizico-geografice, manifestând interes investigativ.
3. Explică problemele de mediu specifice geosferelor Terrei prin evidențierea conexiunilor interdisciplinare, pentru înțelegerea consecințelor asupra societății și naturii, manifestând comportament proactiv.
4. Propune soluții practice pentru protecția și valorificarea responsabilă a patrimoniului natural mondial, pentru protejarea integrității geosferelor, manifestând inițiativă și comportament responsabil față de mediu.
5. Argumentează necesitatea protecției patrimoniului natural mondial prin utilizarea informațiilor geografice și a exemplelor relevante, pentru promovarea dezvoltării durabile, manifestând implicare civică.

Clasa a XI-a**UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I. HARTA POLITICĂ A LUMII****VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:**

- **Respect pentru diversitatea politică și culturală** prin înțelegerea pluralității modelelor de organizare statală și a particularităților geopolitice.
- **Toleranța și cultura păcii** prin analiza conflictelor teritoriale și a impactului acestora asupra societății și dezvoltării.
- **Cetățenie globală** prin conștientizarea interdependențelor dintre state și regiuni.
- **Responsabilitate civică** prin evaluarea critică a problemelor geopolitice contemporane.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Interpretarea realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 1.2. Evaluarea elementelor realității social-economice, utilizând limbajul și reprezentările geografice. 1.3. Argumentarea particularităților realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>Harta politică a lumii, stat suveran, teritoriu dependent, economie dezvoltată, economie în dezvoltare.</i> Concepte fundamentale/procese și relații esențiale - Organizarea politico-geografică a spațiului mondial; - Statele lumii: criterii de clasificare și tipologie;	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Interpretează modificările contemporane ale hărții politice a lumii, utilizând limbajul geografic specific. 1.2. Evaluează relația dintre evenimentele geopolitice și modificările hărții politice a lumii, utilizând surse cartografice. 1.3. Analizează studii de caz privind conflictele teritoriale, argumentând impactul acestora

2.1. Compararea proceselor și fenomenelor social-economice la nivel regional și global, utilizând suporturi geografice multiple. 2.3. Proгноzarea tendințelor de evoluție ale proceselor și fenomenelor social-economice la scară regională și globală în contextul dezvoltării durabile. 3.2. Interpretarea evoluției problemelor din mediul social-economic și a impactului acestora asupra patrimoniului cultural, prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare.	- Conflicte teritoriale și impactul lor geopolitic. Conținuturi aplicative/contextuale: • Harta politică a lumii: concept, evoluție și modificări teritoriale. • Harta politică a lumii și transformările contemporane. • Tipologia statelor lumii și diferențele de dezvoltare socio-economică. • Probleme geopolitice actuale: conflicte teritoriale și implicații asupra securității internaționale. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Evenimente geopolitice contemporane și impactul acestora asupra relațiilor dintre state și asupra vieții oamenilor. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea informațiilor geografice actuale privind organizarea politică a lumii prin hărți interactive și surse digitale. <u>Contexte tematice relevante:</u> Transformările hărții politice, conflictele teritoriale și diferențele de dezvoltare dintre state. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Probleme globale privind cooperarea internațională, securitatea și reducerea decalajelor de dezvoltare dintre state. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională)	asupra stabilității politice și a dezvoltării socio-economice a statelor. 2.1. Compară statele lumii pe baza indicatorilor geodemografici și economici (PIB, IDU, densitate), utilizând tabele, grafice și hărți tematice. 2.3. Analizează impactul globalizării și al transformărilor contemporane ale hărții politice asupra economiei mondiale, utilizând date statistice și studii de caz. 3.2. Formulează recomandări pentru diminuarea efectelor conflictelor și reducerea inegalităților teritoriale, promovând responsabilitatea civică și dezvoltarea durabilă.
--	---	--

	- Educație pentru cetățenie democratică și europeană: analiza rolului organizațiilor internaționale și a cooperării în menținerea păcii și securității. - Educație pentru valori: promovarea toleranței, culturii păcii și a respectului pentru diversitatea culturală și politică. - Educație pentru media: analiza critică a informațiilor și discursurilor privind conflictele teritoriale, procesele geopolitice și transformările contemporane. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: utilizarea hărților digitale, bazelor de date statistice și a platformelor interactive pentru analiza realităților geopolitice. - Educație pentru dezvoltare durabilă: evaluarea impactului conflictelor și al decalajelor de dezvoltare asupra stabilității economice și sociale.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II. CONDIȚIILE ȘI RESURSELE NATURALE – SUPORT DE BAZĂ A DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Responsabilitate față de resursele naturale prin înțelegerea rolului acestora în dezvoltarea economică și socială. - Sustenabilitate prin promovarea utilizării raționale a resurselor Terrei. - Responsabilitate prin conștientizarea necesității conservării resurselor pentru generațiile viitoare. - Gândire critică prin analiza problemelor și provocărilor asociate valorificării resurselor naturale.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării

1.1. Interpretarea realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 1.2. Evaluarea elementelor realității social-economice, utilizând limbajul și reprezentările geografice. 1.3. Argumentarea particularităților realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 2.1. Compararea proceselor și fenomenelor social-economice la nivel regional și global, utilizând suporturi geografice multiple. 2.2. Evaluarea dinamicii și distribuției spațiale a proceselor și fenomenelor social-economice utilizând date cartografice, statistice și digitale. 3.1. Evaluarea situațiilor-problemă din mediul social-economic prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.2. Interpretarea evoluției problemelor din mediul social-economic și a impactului acestora asupra patrimoniului cultural, prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare.	Noțiuni/Terminologie specifică: condiții naturale, resurse naturale, resurse minerale, fond funciar. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Clasificarea resurselor naturale; - Structura și utilizarea fondului funciar; - Gestionarea durabilă a resurselor naturale. Conținuturi aplicative/contextuale: • Condițiile naturale, resursele naturale și dezvoltarea economică. • Resursele atmosferei, importanța lor. • Resursele de apă și importanța lor strategică. • Resursele subsolului și rolul lor economic. • Resursele biosferei și ale solului și utilizarea lor în activitățile umane. • Condițiile și resursele naturale ale Terrei: valorificarea durabilă, probleme și provocări actuale. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analiza rolului resurselor naturale în satisfacerea nevoilor populației și în dezvoltarea economică a societății. <u>Contexte digitale sau media:</u> Explorarea distribuției și valorificării resurselor naturale prin utilizarea hărților tematice, bazelor de date și resurselor digitale. <u>Contexte tematice relevante:</u>	Elevul/eleva: 1.1. Explică rolul condițiilor și resurselor naturale în dezvoltarea economică și socială, utilizând exemple concrete din spațiul global și regional. 1.2. Evaluează tipurile de resurse naturale la nivel global, utilizând criterii geografice și economice. 1.3. Argumentează rolul resurselor minerale și energetice în economie și consecințele exploatării lor asupra mediului utilizând terminologia geografică. 2.1. Compară avantajele și dezavantajele utilizării resurselor energetice tradiționale și regenerabile, utilizând argumente bazate pe date și exemple reale. 2.1. Explică relația dintre impactul exploatării resurselor naturale asupra mediului și calității vieții, utilizând date statistice, grafice și exemple relevante. 2.2. Evaluează problemele și provocările actuale ale valorificării resurselor naturale, pe baza surselor geografice și științifice. 3.2. Elaborează soluții pentru utilizarea eficientă și durabilă a resurselor naturale și a fondului funciar, valorificând exemple de bune practici internaționale, în cadrul unui proiect.
--	--	---

	Investigarea relației dintre disponibilitatea resurselor naturale, nivelul de dezvoltare economică și provocările dezvoltării durabile. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea unor proiecte privind utilizarea eficientă și sustenabilă a resurselor naturale, valorificând exemple de bune practici internaționale. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: promovarea utilizării responsabile a resurselor naturale și a protecției mediului pentru generațiile viitoare. - Educație pentru valori: cultivarea responsabilității față de patrimoniul natural și a respectului pentru echilibrul dintre societate și natură. - Educație pentru sănătate și stare de bine: conștientizarea impactului calității mediului și al resurselor naturale asupra vieții și sănătății populației. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: utilizarea datelor statistice, a hărților tematice și a platformelor digitale pentru analiza resurselor naturale. - Educație antreprenorială, financiară și inovare: identificarea oportunităților de valorificare eficientă și sustenabilă a resurselor naturale.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III. GEOGRAFIA POPULAȚIEI TERREI		

VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:

- **Respect pentru diversitatea umană** prin aprecierea diversității etnice, culturale, lingvistice și religioase.
- **Demnitate umană și echitate socială** prin analiza diferențelor demografice și sociale la nivel global.
- **Solidaritate** prin înțelegerea provocărilor asociate migrației și mobilității populației.
- **Deschidere interculturală** prin promovarea dialogului și a respectului reciproc între comunități și popoare

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Interpretarea realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 1.2. Evaluarea elementelor realității social-economice, utilizând limbajul și reprezentările geografice. 1.3. Argumentarea particularităților realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 2.1. Compararea proceselor și fenomenelor social-economice la nivel regional și global, utilizând suporturi geografice multiple. 2.2 Evaluarea dinamicii și distribuției spațiale a proceselor și fenomenelor social-economice utilizând date cartografice, statistice și digitale. 2.3. Prognostarea tendințelor de evoluție ale proceselor și fenomenelor social-economice la scară regională și globală în contextul dezvoltării durabile.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>politică demografică, explozie demografică, bilanț natural, bilanț migratoriu, tranziție demografică, migrație internațională, exod de intelecte, speranță de viață la naștere, aglomerație urbană, megalopolis.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Dinamica populației; - Distribuția spațială a populației; - Mobilitatea teritorială a populației; - Structura populației; - Habitatul uman și dinamica așezărilor umane; - Politici demografice și dezvoltare durabilă. Conținuturi aplicative/contextuale: • Dinamica populației și mișcarea naturală. Politici demografice. • Repartiția geografică și densitatea populației. • Geografia migrației internaționale: cauze, tipuri și efecte.	Elevul/eleva: 1.1. Explică dinamica populației Terrei și factorii naturali, economici și sociali care influențează evoluția acesteia, utilizând concepte și limbaj geografic specific. 1.2. Evaluează indicatorii geodemografici utilizând date statistice, grafice și hărți tematice. 1.3. Argumentează diferențele teritoriale ale distribuției populației la nivel regional și global, corelând factorii geografici și social-economici. 2.1. Compară dinamica populației și tendințele demografice în regiuni cu niveluri diferite de dezvoltare social-economică, utilizând date statistice și reprezentări geografice. 2.3. Analizează cauzele și consecințele migrației internaționale asupra dezvoltării economice, sociale și culturale a statelor și regiunilor, utilizând studii de caz. 3.2. Interpretează impactul proceselor demografice asupra dezvoltării durabile a

3.2. Interpretarea evoluției problemelor din mediul social-economic și a impactului acestora asupra patrimoniului cultural, prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.3 Elaborarea unor proiecte pentru soluționarea problemelor mediului social-economic la nivel regional și global, prin valorificarea abordărilor interdisciplinare.	• Structura populației pe grupe de vârstă și sexe. Speranța de viață la naștere. • Diversitatea etno-culturală, lingvistică, confesională și socială a populației. • Resursele umane și capitalul uman: structură și potențial socio-economic. • Habitatul uman: așezările rurale și urbane - caracteristici și clasificare. • Urbanizarea și orașele viitorului: aglomerări urbane și orașe inteligente. • Dinamica și structura populației în Europa și Africa – analiză comparativă (lucrarea practică). • Probleme demografice actuale. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Impactul proceselor demografice (migrație, urbanizare, schimbări ale structurii populației) asupra comunităților și calității vieții populației. <u>Contexte digitale sau media:</u> Accesul la informații demografice actualizate privind dinamica populației prin baze de date statistice, hărți tematice și platforme digitale interactive. <u>Contexte tematice relevante:</u> Dinamica populației, migrația, urbanizarea și dezvoltarea socio-economică în diferite regiuni ale lumii. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Situații-problemă privind gestionarea provocărilor demografice și valorificarea capitalului uman în diferite regiuni ale lumii.	societății contemporane, prin corelarea factorilor demografici, economici și de mediu. 3.3. Elaborează soluții pentru gestionarea problemelor demografice contemporane (îmbătrânirea populației, migrația, urbanizarea), adaptate contextelor naționale și globale. 3.3. Creează proiecte privind valorificarea capitalului uman și dezvoltarea sustenabilă a comunităților, demonstrând inițiativă, spirit antreprenorial și deschidere interculturală.
---	---	---

	Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru cetățenie democratică și globală: înțelegerea diversității culturale, etnice și religioase și promovarea dialogului intercultural. - Educație pentru valori: cultivarea respectului pentru demnitatea umană, echitate socială și solidaritate între comunități și popoare. - Educație pentru dezvoltare durabilă: aprecierea impactului proceselor demografice asupra dezvoltării economice, sociale și teritoriale. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: utilizarea bazelor de date statistice, a hărților tematice și a instrumentelor digitale pentru analiza fenomenelor demografice. - Educație financiară, antreprenorială și inovare: valorificarea capitalului uman ca factor al dezvoltării economice și sociale.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV. GEOGRAFIA ECONOMIEI MONDIALE		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Spirit antreprenorial prin identificarea oportunităților și a factorilor dezvoltării economice. - Responsabilitate economică prin înțelegerea impactului activităților economice asupra societății și mediului. - Inovație și adaptabilitate prin analiza transformărilor economiei mondiale și a progresului tehnologic. - Sustenabilitate prin evaluarea modelelor economice din perspectiva dezvoltării durabile.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării

1.1. Interpretarea realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 1.2. Evaluarea elementelor realității social-economice, utilizând limbajul și reprezentările geografice. 1.3. Argumentarea particularităților realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 2.2. Evaluarea dinamicii și distribuției spațiale a proceselor și fenomenelor social-economice utilizând date cartografice, statistice și digitale. 2.3. Prognostarea tendințelor de evoluție ale proceselor și fenomenelor social-economice la scară regională și globală în contextul dezvoltării durabile. 3.1. Evaluarea situațiilor-problemă din mediul social-economic prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.2. Interpretarea evoluției problemelor din mediul social-economic și a impactului acestora asupra patrimoniului cultural, prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.3. Elaborarea unor proiecte pentru soluționarea problemelor mediului social-economic la nivel regional și global, prin valorificarea abordărilor interdisciplinare.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>Balanță energetică, securitate energetică, nod de transport, coridor de transport, turism receptor, turism emitent, integrare economică, lanț valoric global, globalizare economică, companie transnațională, tranziție energetică.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Economia mondială și structura sa; - Diviziunea internațională a muncii și specializarea economică; - Globalizarea și interdependențele economice; - Transporturile, comunicațiile și conectivitatea globală; - Resursele energetice și securitatea energetică; - Turismul internațional și valorificarea potențialului teritorial. Conținuturi aplicative/contextuale: • Economia mondială: formare, evoluție și structură. Diviziunea geografică internațională a muncii. • Companii transnaționale și reorganizarea economiei mondiale. • Geografia agriculturii mondiale: structură, factori și tendințe de dezvoltare. • Cultura plantelor și creșterea animalelor: caracteristici și importanță. • Industria mondială: structură, factori de amplasare și tendințe de dezvoltare.	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Explică premisele apariției, evoluției și structurii economiei mondiale, utilizând limbajul geografic specific. 1.2. Evaluează caracterul dinamic al diviziunii geografice internaționale a muncii și rolul corporațiilor transnaționale în reorganizarea economiei mondiale. 1.3. Argumentează influența factorilor naturali și socioeconomiici asupra dezvoltării economice și specializării teritoriale a regiunilor. 2.2. Evaluează transformările structurale, organizaționale și spațiale ale industriei mondiale, utilizând surse cartografice, statistice și digitale. 3.1. Evaluează impactul activităților economice asupra mediului și societății din perspectiva dezvoltării durabile și a tranziției verzi. 3.3. Elaborează proiecte privind dezvoltarea durabilă a turismului, industriei sau serviciilor, valorificând patrimoniul natural și cultural și utilizând exemple de bune practici internaționale. 3.3. Elaborează o inițiativă antreprenorială sustenabilă care valorifică patrimoniul cultural, în raport cu oportunitățile oferite de economia mondială.
---	--	--

	• Principalele ramuri ale industriei mondiale și particularitățile lor geografice. • Energetica mondială și tranziția energetică. • Geografia metalurgiei mondiale. • Geografia industriei constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor. • Geografia industriei chimice mondiale. • Geografia industriei ușoară. • Geografia industriei alimentare mondiale. • Sectorul serviciilor: structură, rol și tendințe de dezvoltare. • Transporturile și comunicațiile în economia mondială. • Geografia turismului: tipuri, factori și tendințe de dezvoltare. • Marile zone turistice ale lumii. Cartea de vizită a unei destinații turistice (lucrarea practică). • Relații economice internaționale: forme și importanță. • Integrarea economică internațională. Principalele organizații de integrare economică. • Uniunea Europeană – model de integrare regională. • Republica Moldova în sistemul economic regional și internațional. Contexte de învățare: <i>Contexte cotidiene și sociale:</i>	
--	--	--

	Rolul activităților economice în asigurarea calității vieții și dezvoltarea comunităților. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea informațiilor economice actuale pentru înțelegerea transformărilor economiei mondiale. <u>Contexte tematice relevante:</u> Globalizarea economică, interdependențele dintre resurse, producție, servicii, economie circulară. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Provocări privind dezvoltarea sustenabilă a sectoarelor economice în diferite spații geografice. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: <i>aprecierea impactului activităților economice asupra mediului și promovarea modelelor economice sustenabile.</i> - Educație financiară, antreprenorială și inovare: <i>dezvoltarea spiritului antreprenorial prin identificarea oportunităților economice și valorificarea resurselor în condiții de eficiență și competitivitate.</i> - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: <i>utilizarea bazelor de date economice, a hărților tematice și a instrumentelor digitale pentru analiza economiei mondiale.</i>	
--	--	--

	- Educație pentru valori: promovarea responsabilității economice, a eticii în afaceri și a utilizării responsabile a resurselor. - Educație pentru cetățenie globală: conștientizarea interdependențelor economice și a rolului cooperării internaționale în dezvoltarea societății contemporane.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE V. MODELE DE DEZVOLTARE ECONOMICO-GEOGRAFICĂ ÎN EUROPA		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Cooperare și coeziune regională prin înțelegerea rolului integrării economice europene. - Respect pentru diversitatea modelelor de dezvoltare prin analiza experiențelor economice diferite ale statelor europene. - Responsabilitate civică europeană prin raportarea critică la procesele economice și sociale din spațiul european. - Solidaritate prin înțelegerea necesității reducerii diferențelor regionale.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Interpretarea realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 1.2. Evaluarea elementelor realității social-economice, utilizând limbajul și reprezentările geografice. 1.3. Argumentarea particularităților realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 2.1. Compararea proceselor și fenomenelor social-economice la nivel regional și global, utilizând suporturi geografice multiple.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>Regiune economico-geografică, model de dezvoltare economică, economie postindustrială, economie emergentă, competitivitate teritorială, disparități economice regionale, Pactul Verde European.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Modele de dezvoltare economică și particularitățile acestora; - Factorii dezvoltării economice și a competitivității teritoriale; - Transformarea structurilor economice și tranziția spre economia postindustrială;	Elevul/eleva: 1.1. Interpretează principalele particularități ale diversității economico-geografice a spațiului european în contextul integrării și globalizării economice. 1.2. Evaluează particularitățile modelelor de dezvoltare economico-geografică din Europa, utilizând studii de caz (Germania, Franța, Marea Britanie). 2.1. Compară modelele de dezvoltare economică ale statelor dezvoltate și ale economiilor emergente din Europa, utilizând indicatorii economici și sociali.

2.2. Evaluarea dinamicii și distribuției spațiale a proceselor și fenomenelor social-economice utilizând date cartografice, statistice și digitale. 3.1. Evaluarea situațiilor-problemă din mediul social-economic prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.2. Interpretarea evoluției problemelor din mediul social-economic și a impactului acestora asupra patrimoniului cultural, prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.3. Elaborarea unor proiecte pentru soluționarea problemelor mediului social-economic la nivel regional și global, prin valorificarea abordărilor interdisciplinare.	- Disparități economice regionale și politici de reducere a acestora; - Modele de dezvoltare durabilă și tranziția verde a economiei europene. Conținuturi aplicative/contextuale: • Europa – spațiu al diversității economice. • Modelul vest-european de dezvoltare economică: Germania și Franța. • Economia postindustrială și transformările structurale. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. • Economii în transformare ale Europei de Est: România și Ucraina. • Economia bazată pe resurse naturale: Federația Rusă. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Disparitățile economice și sociale dintre regiunile Europei și impactul acestora asupra populației. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea datelor geografice actualizate privind dezvoltarea economică a statelor europene. <u>Contexte tematice relevante:</u> Integrarea europeană, competitivitatea regională și diversitatea modelelor de dezvoltare economico-geografică. <u>Contexte creative și colaborative:</u>	2.2. Evaluează transformările economice și sociale din statele Europei de Est (România, Ucraina) în contextul tranziției economice și al integrării europene. 3.2. Interpretează impactul modelelor de dezvoltare economico-geografică asupra dezvoltării durabile și calității vieții populației, utilizând criterii economice, sociale și de mediu. 3.3. Propune soluții pentru reducerea disparităților economice dintre regiunile Europei, în contextul dezvoltării durabile și al coeziunii regionale. 3.3. Elaborează proiecte privind dezvoltarea economică sustenabilă a regiunilor europene, utilizând date economice și exemple de bune practici.
--	---	---

	Identificarea unor soluții pentru dezvoltarea durabilă și coeziunea teritorială în spațiul european. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru cetățenie globală: conștientizarea rolului cooperării, integrării europene și coeziunii regionale în dezvoltarea statelor și a comunităților. - Educație pentru valori: promovarea respectului pentru diversitatea modelelor de dezvoltare și pentru experiențele economice și culturale ale statelor europene. - Educație pentru dezvoltare durabilă: aprecierea strategiilor europene de dezvoltare sustenabilă și a impactului acestora asupra economiei și societății. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: utilizarea bazelor de date economice, a hărților tematice și a instrumentelor digitale pentru analiza disparităților regionale și a indicatorilor de dezvoltare. - Educație financiară, antreprenorială și inovare: identificarea oportunităților de dezvoltare economică și a bunelor practici europene privind competitivitatea și inovarea.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE VI. MODELE DE DEZVOLTARE ECONOMICO-GEOGRAFICĂ ÎN SPAȚIUL EXTRAEUROPEAN VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Deschidere către diversitate culturală și economică prin cunoașterea diferitelor modele de dezvoltare ale lumii.		

- **Respect pentru diversitate** prin aprecierea particularităților regionale și naționale.
- **Responsabilitate globală** prin conștientizarea interdependențelor economice și geopolitice.
- **Gândire critică** prin analiza contrastelor de dezvoltare și a provocărilor globalizării.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Interpretarea realității social-economice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul geografic. 1.2. Evaluarea elementelor realității social-economice, utilizând limbajul și reprezentările geografice. 2.1 Compararea proceselor și fenomenelor social-economice la nivel regional și global, utilizând suporturi geografice multiple. 2.2. Evaluarea dinamicii și distribuției spațiale a proceselor și fenomenelor social-economice utilizând date cartografice, statistice și digitale. 3.1. Evaluarea situațiilor-problemă din mediul social-economic prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare. 3.2. Interpretarea evoluției problemelor din mediul social-economic și a impactului acestora asupra patrimoniului cultural, prin valorificarea conexiunilor interdisciplinare.	Noțiuni/Terminologie specifică: potențial economic, competitivitate economică, centre/poli de dezvoltare economică, inovare tehnologică Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Specializarea economică și avantajele competitive ale statelor; - Integrarea economiilor naționale în economia mondială; - Globalizarea economică și interdependențele economice globale; - Competitivitatea economică și rolul inovării în dezvoltarea teritorială; - Dezvoltarea economică durabilă și valorificarea resurselor în contextul economiei globale. Conținuturi aplicative/contextuale: • Spațiul extraeuropean în economia globală. • Economii emergente globale: China și India. • Modelul economiei dezvoltate asiatice: Japonia.	Elevul/eleva: 1.1. Interpretează particularitățile dezvoltării economico-geografice ale principalelor state și regiuni din spațiul extraeuropean, utilizând limbajul geografic specific. 1.2. Evaluează modelele de dezvoltare economico-geografică ale statelor dezvoltate, emergente și în curs de dezvoltare din spațiul extraeuropean, pe baza indicatorilor social-economiци și a suporturilor cartografice și statistice. 2.1. Compară distribuția spațială a activităților economice și a disparităților teritoriale în contextul globalizării economice, utilizând suporturi geografice multiple 2.2. Apreciază rolul statelor extraeuropene în economia globală, prin analiza relațiilor economice, comerciale și geopolitice contemporane. 3.1. Evaluează impactul dezvoltării economice asupra mediului și societății, din perspectiva principiilor dezvoltării sustenabile. 3.3. Elaborează inițiative antreprenoriale sustenabile adaptate specificului regional al spațiilor extraeuropene, în vederea reducerii

	• Modelul economiei dezvoltate cu rol global: Statele Unite ale Americii. • Economii emergente din America Latină: Brazilia și Argentina. • Economii în dezvoltare și emergente din Africa: Republica Africa de Sud și Egipt. • Economia dezvoltată bazată pe valorificarea avantajelor teritoriale: Uniunea Australiană. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Situatii privind diferențele de nivel de trai, accesul la resurse, oportunitățile economice și calitatea vieții în diferite regiuni ale lumii. <u>Contexte digitale sau media:</u> Accesul la date economice și sociale actuale despre statele extraeuropene prin intermediul hărților tematice digitale, bazelor de date statistice și platformelor interactive. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Situatii-problemă privind identificarea unor direcții de dezvoltare durabilă și valorificarea potențialului regional în diferite spații extraeuropene. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru cetățenie globală: înțelegerea interdependențelor economice, sociale și geopolitice dintre state și regiuni ale lumii contemporane.	disparităților socio-economice și valorificării resurselor locale.
--	---	--

	- Educație pentru valori: promovarea respectului pentru diversitatea culturală, economică și socială a spațiului extraeuropean. - Educație pentru dezvoltare durabilă: analiza impactului modelelor de dezvoltare economică asupra mediului și a calității vieții populației. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: utilizarea hărților tematice, a bazelor de date statistice și a resurselor digitale pentru analiza economiilor lumii. - Educație financiară, antreprenorială și inovare: identificarea oportunităților economice și a modelelor de dezvoltare bazate pe inovare, competitivitate și valorificarea resurselor.	
2.3. Proгноzarea tendințelor de evoluție ale proceselor și fenomenelor social-economice la scară regională și globală în contextul dezvoltării durabile.	Tema cross-curriculară: Granițe între oameni, state și idei <i>în colaborare cu Limba și literatura română, TIC, economie, limbi străine, literatura universală, Arte, EPS.</i>	<i>Elevul/eleva:</i> 2.3. Elaborează scenarii de evoluție social-economică a unei țări, pe baza modelării digitale a datelor privind sustenabilitatea, propunând măsuri adaptate provocărilor contemporane.
Conținuturi tematice propuse pentru extensie curriculară: - Disparitățile dezvoltării economice în contextul globalizării. - Orașele contemporane, calitatea vieții și dezvoltare urbană sustenabilă. - Securitatea energetică și tranziția spre energie verde. - Economia circulară și gestionarea resurselor. - Tehnologiile emergente și impactul lor asupra dezvoltării economice globale. - Industria 4.0 și noile tehnologii de producție. - Sistemul financiar-bancar și rolul său în economia mondială. - Capitalul uman și rolul său în dezvoltarea economiei mondiale.		

Finalitățile învățării*Elevul/eleva:*

1. Utilizează noțiuni, concepte și termeni geodemografici, economici și sociali în explicarea organizării spațiului geografic mondial, manifestând interes pentru cunoașterea diversității socio-economice a lumii.
2. Identifică procese și fenomene geodemografice utilizând reprezentări cartografice, date statistice și instrumente digitale, pentru înțelegerea dinamicii populației mondiale, manifestând spirit de observație și obiectivitate.
3. Interpretează hărți tematice, grafice, diagrame și date statistice, stabilind relații cauzale între procesele demografice, procesele de urbanizare, migrație și dezvoltarea socio-economică, pentru explicarea realității geo-economice contemporane, manifestând interes investigativ.
4. Caracterizează distribuția geografică a resurselor, activităților economice și modelelor de dezvoltare utilizând surse cartografice, statistice și digitale, pentru evidențierea particularităților regionale și globale, manifestând respect pentru diversitatea economică și culturală.
5. Evaluează impactul activităților umane și al proceselor economice asupra dezvoltării teritoriale utilizând diverse surse de informare, pentru deducerea unor concluzii argumentate privind disparitățile socio-economice, manifestând spirit critic.
6. Propune soluții și inițiative sustenabile pentru valorificarea resurselor și reducerea disparităților socio-economice utilizând exemple locale, regionale și globale, pentru susținerea dezvoltării durabile, manifestând inițiativă și responsabilitate.

Clasa a XII-a**UNITATEA DE ÎNVĂȚARE I: MEDIUL GEOGRAFIC****VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:**

- **Responsabilitate față de mediu și dezvoltarea durabilă** prin înțelegerea relațiilor dintre componentele mediului geografic și evaluarea impactului activităților umane asupra echilibrului natural și asupra calității vieții.
- **Gândire sistemică și integratoare** prin analiza interdependenței dintre factorii naturali, sociali și economici la diferite scări geografice (locală, regională și globală), în vederea înțelegerii complexității mediului geografic.
- **Spirit civic și implicare comunitară** prin identificarea problemelor de mediu și formularea unor soluții responsabile pentru protecția patrimoniului natural și cultural și dezvoltarea comunităților locale.
- **Solidaritate și responsabilitate globală** prin conștientizarea faptului că problemele de mediu, economice și sociale sunt interconectate și necesită cooperare la nivel local, național și internațional.

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
-----------------------	---------------------	-------------------------

1.1. Aprecierea realității geografice din perspectiva sustenabilității, utilizând limbajul geografic. 1.2. Argumentarea relațiilor dintre componentele realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice. 2.1. Sintetizarea proceselor și fenomenelor geografice la nivel global, prin integrarea informațiilor din surse cartografice, grafice, statistice și digitale. 3.3. Proiectarea unor strategii de valorificare durabilă a patrimoniului natural și cultural în contexte regionale și globale, prin asumarea responsabilității civice și manifestarea spiritului antreprenorial.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>mediu geografic, mediu natural, mediu antropizat, mediu antropice.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Mediul geografic – organizare, structură și funcționare sistemică; - Interacțiunea componentelor de mediului geografic - interdependența și dinamica relațiilor dintre componentele naturale și antropice; - Dezvoltare durabilă - echilibrul dintre dezvoltarea economică, echitatea socială și protecția mediului. Conținuturi aplicative/contextuale: • Învelișul geografic ca sistem integrat al Terrei: structură, particularități și legități de funcționare. • Componentele mediului geografic – interacțiuni între elementele abiotice, biotice și antropice. • Interacțiunea dintre componentele mediului geografic la nivel global, regional și local. • Mediul geografic al Republicii Moldova – spațiu de viață și acțiune. Contexte de învățare: <i>Contexte cotidiene și sociale:</i> Analiza relațiilor dintre mediul geografic, activitățile umane și calitatea vieții la nivel local, național și global. <i>Contexte digitale sau media:</i>	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Evaluează organizarea și funcționarea mediului geografic ca sistem integrat, evidențiind interdependența componentelor naturale și antropice. 1.1. Evaluează particularitățile mediului geografic la nivel local, regional și global pe baza informațiilor provenite din surse geografice diverse. 1.2. Argumentează interacțiunile dintre relief, climă, ape, soluri, vegetație și activitățile umane, evidențiind rolul acestora în funcționarea sistemelor geografice 1.2. Justifică relațiile dintre componentele naturale și antropice pentru caracterizarea mediului geografic al Republicii Moldova 2.1. Sintetizează informații geografice din surse cartografice, grafice, statistice și digitale pentru explicarea structurii și funcționării mediului geografic 3.3. Proiectează măsuri de protecție a mediului și de valorificare responsabilă a patrimoniului natural și cultural, manifestând responsabilitate civică. 3.3. Elaborează un model simplu de dezvoltare durabilă pentru evaluarea măsurilor de protecție a mediului aplicate în comunitate.
---	---	--

	Explorarea componentelor mediului geografic și a transformărilor acestuia utilizând hărți digitale, instrumente GIS, imagini satelitare și platforme geospațiale. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea interacțiunilor dintre componentele naturale și antropice ale mediului geografic și a impactului acestora asupra dezvoltării durabile. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea unor proiecte privind gestionarea durabilă și valorificarea responsabilă a resurselor mediului geografic din comunitatea locală. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: utilizarea responsabilă a resurselor și conservarea mediului geografic. - Educație pentru cetățenie globală: aprecierea interdependențelor dintre spațiile geografice la nivel local, regional și global, în contextul utilizării sustenabile a componentelor mediului geografic. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: investigarea învelișului geografic și a componentelor mediului geografic prin utilizarea hărților digitale, instrumentelor GIS, imaginilor satelitare și a aplicațiilor bazate pe inteligență artificială pentru analiza și interpretarea datelor geografice. - Educație pentru sănătate și starea de bine: corelarea mediului geografic cu calitatea vieții	
--	---	--

	populației, prin analiza influenței factorilor naturali și antropici asupra sănătății și condițiilor de trai. - Educație media: interpretarea informațiilor geografice din diverse surse de informare mass-media.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE II. CALITATEA, VALORIFICAREA ȘI PROTECȚIA MEDIULUI		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Responsabilitate față de mediu și resurse prin utilizarea rațională a resurselor naturale și asumarea unui comportament orientat spre protecția și valorificarea durabilă a mediului. - Gândire critică și decizie responsabilă – prin analiza informațiilor privind starea mediului, identificarea cauzelor degradării și argumentarea soluțiilor de protecție și dezvoltare durabilă. - Respect pentru patrimoniul natural și biodiversitate prin aprecierea valorii ecosistemelor, speciilor și ariilor protejate și susținerea conservării acestora pentru generațiile viitoare. - Spirit civic, inițiativă și implicare comunitară prin participarea la identificarea și soluționarea problemelor de mediu și prin promovarea proiectelor și acțiunilor orientate spre îmbunătățirea calității vieții.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Aprecierea realității geografice din perspectiva sustenabilității, utilizând limbajul geografic. 1.2. Argumentarea relațiilor dintre componentele realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice. 1.3 Valorificarea realității geografice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul și reprezentările specifice.	Noțiuni/Terminologie specifică: <i>calitatea mediului, degradarea mediului, poluarea mediului, efect de seră, monitoringul mediului.</i> Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Calitatea mediului - evaluarea stării componentelor mediului și a factorilor care o influențează; - Resurse naturale – echilibrul dintre utilizare, regenerare și conservare;	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Evaluează starea și calitatea mediului geografic utilizând indicatori geografici și de mediu relevanți. 1.2. Argumentează relațiile dintre resursele naturale, biodiversitate, patrimoniu și calitatea mediului în diferite contexte geografice. 1.2. Corelează indicatorii calității aerului, apei și solului cu factorii naturali și antropici care influențează dinamica mediului.

2.1. Sintetizarea proceselor și fenomenelor geografice la nivel global, prin integrarea informațiilor din surse cartografice, grafice, statistice și digitale. 2.2. Argumentarea soluțiilor de dezvoltare durabilă privind procesele și fenomenele geografice globale prin integrarea informațiilor din surse geografice multiple. 3.2. Prognostarea consecințelor problemelor globale de mediu asupra patrimoniului natural și cultural, prin integrarea abordărilor interdisciplinare și fundamentarea unor decizii responsabile. 3.3. Proiectarea unor strategii de valorificare durabilă a patrimoniului natural și cultural în contexte regionale și globale, prin asumarea responsabilității civice și manifestarea spiritului antreprenorial.	- Patrimoniul natural – conservare, valorificare și responsabilitate intergenerațională; - Biodiversitate – relația dintre diversitatea biologică, funcționarea ecosistemelor și bunăstarea umană; - Protecția mediului – prevenirea degradării, adaptarea la schimbările de mediu și dezvoltarea durabilă. Conținuturi aplicative/contextuale: • Calitatea mediului în lume și în Republica Moldova: evaluare, monitorizare și utilizarea datelor de mediu. • Calitatea, valorificarea și protecția mediului aerian. • Calitatea, valorificarea și protecția mediului acvatic. • Vegetația naturală: distribuție, valorificare durabilă și protecție. • Lumea animală: diversitate, valorificare durabilă și conservare. • Calitatea, valorificarea și protecția solului și subsolului. • Conservarea naturii și a patrimoniului – principii și politici. • Aree naturale protejate în lume și în Republica Moldova: tipologie, funcții și management. • Patrimoniul mondial UNESCO – expresie a valorilor universale ale umanității.	1.3. Analizează critic impactul activităților umane asupra calității mediului, biodiversității și patrimoniului natural. 1.3. Evaluează raportul dintre valorificarea resurselor naturale și conservarea acestora, formulând concluzii argumentate din perspectiva dezvoltării durabile. 2.1. Sintetizează informații din surse cartografice, grafice, statistice și digitale pentru caracterizarea stării mediului și a modului de utilizare a resurselor naturale. 2.2. Elaborează soluții adecvate pentru rezolvarea problemelor de mediu pe baza analizei datelor geografice relevante. 3.2 Prognozează impactul problemelor globale de mediu asupra patrimoniului natural și cultural, pe baza analizei datelor geografice și a informațiilor din surse diverse. 3.3. Proiectează inițiative civice sau antreprenoriale pentru protecția mediului și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural. 3.3. Elaborează un plan de promovare a unui obiectiv de patrimoniu, asigurând echilibrul dintre valorificare, conservare și dezvoltarea comunității locale.
--	--	--

	- Investigație geografică locală: evaluarea calității mediului în comunitatea natală și proiectarea unor soluții antreprenoriale, civice sau comunitare pentru protecția mediului (lucrare practică). Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analiza impactului calității mediului asupra sănătății, calității vieții și dezvoltării comunităților locale. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea hărților tematice, bazelor de date și platformelor digitale pentru monitorizarea și evaluarea calității mediului și a biodiversității. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea relației dintre utilizarea resurselor naturale, degradarea mediului, conservarea biodiversității și dezvoltarea durabilă. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Realizarea unor investigații locale, proiecte civice sau inițiative antreprenoriale privind protecția mediului și valorificarea sustenabilă a patrimoniului natural și cultural. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): Educație pentru dezvoltare durabilă: gestionarea durabilă a resurselor naturale prin evaluarea stării mediului și promovarea utilizării raționale a acestora. Educație pentru cetățenie globală: responsabilitatea individuală și colectivă pentru protecția mediului, prin investigarea	
--	---	--

	problemelor globale de mediu și a responsabilităților comune în protecția mediului. - Educație financiară, antreprenorială și inovare: economia verde și valorificarea responsabilă a resurselor, prin dezvoltarea de proiecte ecologice și eco-inovații pentru reducerea poluării și protecția mediului. - Educație pentru valori: conservarea patrimoniului natural și cultural, prin promovarea responsabilității față de utilizarea resurselor și protecția mediului. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: monitorizarea, analiza și modelarea proceselor de mediu prin tehnologii digitale, GIS și aplicații bazate pe inteligență artificială. - Educație pentru sănătate și starea de bine: corelarea relației dintre calitatea mediului și sănătatea populației.	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE III. PROBLEMELE GLOBALE ALE OMENIRII		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE:		
- Responsabilitate globală și solidaritate prin înțelegerea interdependențelor dintre comunități, state și generații și asumarea unui rol activ în soluționarea problemelor globale. - Gândire critică și reziliență prin analiza cauzelor și efectelor problemelor globale, evaluarea riscurilor și identificarea soluțiilor pentru adaptare și dezvoltare durabilă. - Respect pentru diversitate și echitate prin promovarea incluziunii, egalității de șanse, dialogului intercultural și cooperării între comunități și regiuni. - Inițiativă și consum responsabil prin adoptarea unor comportamente sustenabile, utilizarea eficientă a resurselor și implicarea în proiecte și acțiuni orientate spre îmbunătățirea calității vieții.		

Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.1. Aprecierea realității geografice din perspectiva sustenabilității, utilizând limbajul geografic. 1.2. Argumentarea relațiilor dintre componentele realității geografice, utilizând limbajul și reprezentările specifice. 1.3. Valorificarea realității geografice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul și reprezentările specifice. 2.1. Sintetizarea proceselor și fenomenelor geografice la nivel global, prin integrarea informațiilor din surse cartografice, grafice, statistice și digitale. 2.2. Argumentarea soluțiilor de dezvoltare durabilă privind procesele și fenomenele geografice globale prin integrarea informațiilor din surse geografice multiple. 2.3. Proiectarea unor soluții de gestionare durabilă a proceselor și fenomenelor geografice globale prin integrarea datelor cartografice, statistice, grafice și digitale. 3.1 Argumentarea relațiilor dintre componentele mediului și patrimoniul natural și cultural din perspectiva dezvoltării durabile interdisciplinare și fundamentarea unor decizii responsabile. 3.3. Proiectarea unor strategii de valorificare durabilă a patrimoniului natural și cultural în	Noțiuni/Terminologie specifică: schimbări climatice, deșertificare, malnutriție, criză energetică, globalizare, hazard natural, hazard antropoc, conflict geopolitic. Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Probleme globale – interdependența dintre procesele naturale, economice, sociale și politice; - Schimbări globale – relația cauză–efect dintre activitățile umane, procesele globale și transformările mediului; - Vulnerabilitate și reziliență – adaptarea sistemelor naturale și sociale la riscuri și schimbări; - Globalizare – interdependența dintre state, economii și comunități; - Cooperare internațională – gestionarea comună a provocărilor globale și dezvoltarea durabilă. Conținuturi aplicative/contextuale: • Schimbările globale de mediu și criza ecologică globală. Poluarea mediului. • Schimbările climatice: cauze, efecte și adaptare. • Defrișarea, deșertificarea și degradarea terenurilor;	<i>Elevul/eleva:</i> 1.1. Evaluează principalele probleme globale ale omenirii și descrie manifestările lor la diferite scări geografice. 1.1. Evaluează cauzele și efectele schimbărilor climatice, despăduririi, deșertificării, degradării terenurilor și deficitului de apă potabilă din perspectiva dezvoltării durabile. 1.2. Argumentează relațiile cauză–efect dintre schimbările globale ale mediului, utilizarea resurselor naturale și dezvoltarea societății, utilizând limbajul specific. 1.3. Analizează critic impactul proceselor globale asupra mediului, economiei, populației și relațiilor internaționale, utilizând limbajul și reprezentările specifice. 1.3. Evaluează consecințele problemelor globale asupra Republicii Moldova și a comunității locale, formulând concluzii argumentate. 2.1. Sintetizează informații din surse cartografice, statistice, grafice și digitale pentru explicarea distribuției și dinamicii problemelor globale. 2.2. Argumentează măsuri de reducere a efectelor schimbărilor climatice și ale degradării mediului pe baza informațiilor geografice relevante, în vederea promovării dezvoltării durabile.

contexte regionale și globale, prin asumarea responsabilității civice și manifestarea spiritului antreprenorial.	• Resursele de apă potabilă la nivel mondial și în Republica Moldova – disponibilitate și gestionare. • Asigurarea societății umane cu resurse naturale: disponibilitate, epuizare, management și securitate la nivel mondial și în Republica Moldova. • Probleme demografice și sociale globale, regionale și locale. • Problema alimentară în lume și în Republica Moldova. Securitatea alimentară. • Globalizarea: forme, procese și impact. Impactul globalizării asupra Republicii Moldova. • Riscuri, hazarduri și securitate globală. Hazarduri naturale și antropice. Vulnerabilitate și reziliență. • Conflicte geopolitice și securitatea globală. • Cooperarea internațională în gestionarea problemelor globale. • Republica Moldova în contextul problemelor globale și al integrării în spațiul european și mondial. Contexte de învățare: <i>Contexte cotidiene și sociale:</i> Analiza impactului problemelor globale asupra calității vieții, securității și dezvoltării comunităților locale și a societății contemporane. <i>Contexte digitale sau media:</i>	3.1. Argumentează rolul cooperării internaționale în gestionarea problemelor globale și protejarea patrimoniului natural și cultural, utilizând exemple de acorduri, organizații și programe internaționale relevante. 3.3. Elaborează inițiative civice sau antreprenoriale pentru reducerea efectelor unei probleme globale manifestate la nivel local. 3.3. Proiectează o campanie de informare sau o acțiune comunitară pentru promovarea soluțiilor de adaptare la schimbările climatice și de utilizare sustenabilă a resurselor naturale.
---	---	---

	Utilizarea hărților tematice, a bazelor de date statistice și a surselor media pentru analiza problemelor globale. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea relațiilor dintre schimbările climatice, resursele naturale, dezvoltarea umană, globalizarea și securitatea globală din perspectiva dezvoltării durabile. <u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea unor proiecte privind identificarea unor soluții pentru diminuarea problemelor globale și promovarea dezvoltării durabile la nivel local, național și global. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: analiza crizei ecologice globale și a impactului asupra resurselor naturale și biodiversității. - Educație pentru cetățenie globală: promovarea cooperării internaționale și a responsabilității pentru viitorul comun. - Educație pentru egalitate și incluziune: analiza decalajelor sociale și economice între regiuni și a impactului asupra dezvoltării umane. - Educație financiară, antreprenorială și inovare: analiza securității alimentare din perspectiva producției eficiente, distribuției și consumului responsabil. - Educație pentru pace: promovarea cooperării internaționale ca modalitate de prevenire a conflictelor și gestionare a crizelor globale.	
--	--	--

	- Educație pentru media: evaluarea critică a informațiilor despre problemele contemporane. - Educație pentru valori: dezvoltarea solidarității față de populațiile afectate de crize globale (alimentare, climatice, sociale).	
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE IV. DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN LUME ȘI ÎN REPUBLICA MOLDOVA		
VALORI PROIECTATE LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: - Responsabilitate pentru dezvoltarea durabilă prin promovarea echilibrului dintre dezvoltarea economică, bunăstarea socială și protecția mediului în beneficiul generațiilor prezente și viitoare. - Cetățenie activă și responsabilitate socială prin implicare în viața comunității, participare la identificarea și soluționarea problemelor locale și asumarea unui rol activ în societate. - Respect pentru diversitate, echitate și patrimoniu prin aprecierea valorilor culturale și naturale, promovarea incluziunii, solidarității și conservarea patrimoniului ca resursă pentru dezvoltare. - Gândire critică, inițiativă și inovare prin analizarea informațiilor și a soluțiilor pentru problemele contemporane, dezvoltarea spiritului antreprenorial și promovarea schimbărilor pozitive în comunitate.		
Unități de competență	Unități de conținut	Rezultate ale învățării
1.3. Valorificarea realității geografice din perspectiva dezvoltării durabile, utilizând limbajul și reprezentările specifice. 2.1. Sintetizarea proceselor și fenomenelor geografice la nivel global, prin integrarea informațiilor din surse cartografice, grafice, statistice și digitale. 2.2. Argumentarea soluțiilor de dezvoltare durabilă privind procesele și fenomenele geografice globale prin integrarea informațiilor din surse geografice multiple.	Noțiuni/Terminologie specifică: Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD). Concepte fundamentale /Procese și relații esențiale: - Dezvoltare durabilă – integrarea dimensiunilor economică, socială și de mediu în procesele de planificare și decizie. - Interdependență globală – relația dintre procesele locale, regionale și globale în contextul dezvoltării durabile; - Guvernanță pentru dezvoltare durabilă – parteneriat, responsabilitate și participare	<i>Elevul/eleva:</i> 1.3. Analizează critic principiile și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă în raport cu problemele contemporane ale mediului și societății, din perspectiva dezvoltării sustenabil. 1.3. Evaluează relevanța Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă pentru soluționarea problemelor de mediu și dezvoltare din Republica Moldova, formulând concluzii argumentate. 2.1. Sintetizează informații privind diferențele teritoriale în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă la nivel local, național,

2.3. Proiectarea unor soluții de gestionare durabilă a proceselor și fenomenelor geografice globale prin integrarea datelor cartografice, statistice, grafice și digitale. 3.2. Prognostarea consecințelor problemelor globale de mediu asupra patrimoniului natural și cultural, prin integrarea abordărilor interdisciplinare și fundamentarea unor decizii responsabile. 3.3. Proiectarea unor strategii de valorificare durabilă a patrimoniului natural și cultural în contexte regionale și globale, prin asumarea responsabilității civice și manifestarea spiritului antreprenorial.	în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă; - Transformare durabilă – planificarea și implementarea soluțiilor pentru comunități reziliente și sustenabile. Conținuturi aplicative/contextuale: • Dezvoltarea durabilă – concept, principii și dimensiuni. • Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) și implementarea lor în Republica Moldova. • Uniunea Europeană și dezvoltarea durabilă – politici, strategii și oportunități pentru Republica Moldova. • Rolul educației geografice în promovarea dezvoltării durabile – competențe și aplicații. Contexte de învățare: <u>Contexte cotidiene și sociale:</u> Analiza modului în care principiile dezvoltării durabile influențează viața comunităților, calitatea vieții și utilizarea resurselor. <u>Contexte digitale sau media:</u> Utilizarea indicatorilor de dezvoltare durabilă, hărților tematice și a platformelor digitale pentru analiza Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă și a practicilor sustenabile. <u>Contexte tematice relevante:</u> Investigarea relațiilor dintre dezvoltarea economică, echitatea socială, protecția mediului și cooperarea internațională în contextul dezvoltării durabile.	europen și global, utilizând surse geografice diverse. 2.2. Argumentează rolul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în elaborarea soluțiilor pentru probleme concrete ale mediului și societății, pe baza unor exemple relevante. 2.3. Proiectează soluții pentru promovarea dezvoltării durabile, utilizând suporturi cartografice, statistice, grafice și digitale în contexte geografice diferite. 2.3. Integrează informații locale, regionale și globale într-un proiect orientat spre realizarea unuia sau mai multor Obiective de Dezvoltare Durabilă, utilizând date din surse geografice relevante. 3.2. Prognozează efectele implementării unor măsuri civice destinate realizării unui Obiectiv de Dezvoltare Durabilă la nivelul școlii sau al comunității. 3.3. Proiectează strategii de dezvoltare durabilă pentru inițiative civice și antreprenoriale privind valorificarea responsabilă a patrimoniului natural și cultural.
--	---	--

	<u>Contexte creative și colaborative:</u> Elaborarea unor proiecte de antreprenoriat sustenabil bazate pe valorificarea responsabilă a patrimoniului natural și cultural al comunității. Integrarea noilor educații prin contexte de învățare (integrare infuzională): - Educație pentru dezvoltare durabilă: promovarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) ca instrument global pentru abordarea și diminuarea problemelor economice, sociale și de mediu. - Educație financiară, antreprenorială și inovare: dezvoltarea de proiecte inovatoare pentru atingerea ODD în comunități locale. - Educație pentru egalitate și incluziune: aprecierea accesului echitabil la resurse, educație și oportunități de dezvoltare în contextul ODD. - Educație pentru competențe digitale și inteligență artificială: analiza indicatorilor dezvoltării durabile prin instrumente digitale, GIS și aplicații bazate pe inteligență artificială. - Educație pentru media: evaluarea critică a informațiilor privind problemele dezvoltării durabile contemporane.	
2.3. Proiectarea unor soluții de gestionare durabilă a proceselor și fenomenelor geografice globale prin integrarea datelor cartografice, statistice, grafice și digitale.	Tema cross-curriculară: Republica Moldova între criza ecologică globală și strategiile de dezvoltare durabilă - în	<i>Elevul/eleva:</i> 2.3. Proiectează soluții de dezvoltare teritorială sustenabilă pentru comunitatea locală, valorificând responsabil resursele naturale, economice și culturale.

3.3. Proiectarea unor strategii de valorificare durabilă a patrimoniului natural și cultural în contexte regionale și globale, prin asumarea responsabilității civice și manifestarea spiritului antreprenorial.	<i>colaborare cu EPS, Biologie, Chimie, Limbi străine, TIC.</i>	3.3. Argumentează importanța responsabilității civice în protecția patrimoniului și a mediului, în vederea promovării dezvoltării durabile a comunității. 3.3. Elaborează și prezintă produse finale (raport, poster științific, hartă tematică, prezentare digitală, proiect de dezvoltare locală) care integrează principiile dezvoltării durabile, utilizând date geografice și argumente bazate pe dovezi.
Conținuturi tematice propuse pentru extensie curriculară: - Convenții și acorduri internaționale privind conservarea mediului și dezvoltarea durabilă. - Poluarea transfrontalieră și responsabilitatea statelor în protecția mediului. - Managementul riscurilor de mediu și adaptarea comunităților la schimbările climatice. - Riscuri naturale și antropice în contextul schimbărilor globale. - Amprenta ecologică și consumul responsabil. - Justiția climatică și responsabilitatea globală pentru protecția mediului. - Tehnologiile geospațiale în monitorizarea și managementul mediului.		
FINALITĂȚILE ÎNVĂȚĂRII: <i>Elevul / eleva:</i> 1. Analizează mediul geografic ca sistem complex și dinamic, explicând relațiile dintre componentele naturale, sociale, economice la diferite scări spațiale. 2. Interpretează procesele și fenomenele geografice utilizând limbajul geografic specific, reprezentări cartografice, statistice, grafice și digitale, argumentând pe baza dovezilor. 3. Evaluează impactul activităților umane asupra mediului și dezvoltării teritoriale, identificând cauze, consecințe, vulnerabilități și oportunități din perspectiva dezvoltării durabile. 4. Proiectează soluții responsabile pentru gestionarea problemelor teritoriale și de mediu, valorificând principiile dezvoltării durabile, resursele locale și Obiectivele de Dezvoltare Durabilă. 5. Elaborează și susține proiecte, inițiative și propuneri argumentate privind protecția mediului, valorificarea patrimoniului și dezvoltarea comunităților, manifestând spirit civic, responsabilitate și implicare activă.		

VI. Bibliografie:

1. Codul Educației al Republicii Moldova, nr. 152 din 17.07.2014, cu modificările ulterioare;
2. Cadrul de Referință al Curriculumului Național, aprobat prin ordinul MEC nr. 1272 din 23 iulie 2025;
3. International Geographical Union (IGU). International Charter on Geographical Education. Brisbane, 1992; Beijing, 2016;
4. Competențele-cheie pentru *învățarea pe tot parcursul vieții*, adoptate de Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene (Bruxelles, 2018);
5. OECD. OECD Learning Compass 2030.
6. European Commission. GreenComp: The European Sustainability Competence Framework. 2022.
7. European Commission. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens. 2022.
8. European Commission. LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. 2020.
9. UNESCO. Education for Sustainable Development for 2030 Roadmap. Paris, 2020.
10. United Nations. Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. New York, 2015.
11. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. Geografie. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele V-IX. Chișinău: Lyceum, 2020. 88 p. ISBN 978-9975-3437-0-1.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/geografie_gimnaziu_ro.pdf
12. BEREGOI E., AXÎNTI S., JIOARĂ M., LAZARI R., SOCHIRCĂ E. ș.a. Geografie. Curriculum disciplinar. Ghid de implementare. Clasele X-XII. Chișinău: Lyceum, 2020. 92 p. ISBN 978-9975-3437-1-8.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/geografie_liceu_ro.pdf
13. Raport final de evaluare a curriculumului la disciplina școlară Geografia: cu specificarea indicatorilor de performanță per componente structurale pentru dezvoltarea curriculumului în învățământ primar, gimnazial și liceal / Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova ; experți: Corina Lungu, Viorica Andrițchi ; grup de lucru: Svetlana Axinti [et al.] ; coordonator disciplină: Elena Beregoi. – Chișinău: 2025 (Lexon-Prim). – 137 p.

14. Hattie, J. Învățarea vizibilă. Versiunea extinsă. Iași: Polirom, 2024. 504 p. ISBN 978-630-344-057-6.
15. Charles, C. M., Cole, K. M. Managementul clasei de elevi. Metode și modele. Iași: Polirom, 2025. 376 p. ISBN 978-630-344-316-4.
16. Oakley, B., Rogowsky, B., Sejnowski, T. J. Un alt fel de a învăța. Neuroștiința în slujba educației. București: Curtea Veche Publishing: 2022. 384 p. ISBN 978-606-44-1295-9.
17. Mândruț, O., Dan, S. Didactica geografiei. O abordare actuală. București: Corint Educațional, 2014. 368 p. ISBN 978-606-8609-82-9.